

ULU

Araz üstə Xudafərin körpüsü
Qardaşlığın olub təməl hörgüsü
Şakir ALBALIYEV

XUDAFƏRİN

Qəzet 2025-ci ildən çıxır № 05-06 (09-10) 11 may 2026-cı il

10 May - Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 103-cü ildönümüdür

9 May faşizm üzərində Qələbədən 81 il keçir

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Fəxri xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət ediblər

Mayın 10-u müasir müstəqil Azərbaycanın memarı və qurucusu, xalqımızın dahi oğlu və Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 103-cü ildönümü günüdür.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mayın 9-da Fəxri xiyabanda Ulu Öndərin məzarını ziyarət ediblər.

Prezident İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarı önünə əklil qoydu, Ulu Öndərin xatirəsini ehtiramla yad etdi.

resini ehtiramla yad etdi.

Sonra birinci xanım Mehriban Əliyeva Ümummilli Liderin xatirəsinə dərin hörmətlə andı.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Ulu Öndər Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsinə ehtiramlarını ifadə edərək məzarı üzərinə gül dəstələri qoydular.

Tanınmış dövlət xadimi Əziz Əliyevin və professor Tamerlan Əliyevin də xatirələri yad olundu.

Prezident İlham Əliyev Cəbrayıl rayonuna səfər edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mayın 9-da Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndinin açılışında iştirak ediblər.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə kənddə inşa edilmiş 360 şagird yerlik məktəb binasının açılışını edib.

Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Vahid Hacıyev, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev Şükürbəyli kəndində görülmüş işlər barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanımına məlumat verdilər.

Bildirildi ki, Şükürbəyli Cəbrayıl rayonunun eyniadlı inzibati ərazi dairəsində, rayon mərkəzindən 18 kilometr cənub-şərqdə, düzənlik ərazidə yerləşir.

Kənd 1993-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilib. İşğaldan əvvəl kənddə məktəb, klub, kitabxana və xəstəxana fəaliyyət göstərmiş, əhali əsasən üzümçülük, heyvandarlıq, taxıçılıq və baramaçılıqla məşğul olub. Kənd 2020-ci ildə Vətən müharibəsi zamanı rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən işğaldan azad edilib. Prezident İlham Əliyev 2023-cü ildə kəndin təməlini qoyub.

Sonra elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev məktəbdə yaradılmış şərait barədə dövlətimizin başçısına və birinci xanımına məlumat verdi.

Diqqətə çatdırıldı ki, işğaldan azad edilmiş digər ərazilərimizdə istifadəyə verilən yeni məktəblərdə olduğu kimi, bu təhsil müəssisəsində də müəllim və şagirdlər üçün hertərəfli şərait yaradılıb. Məktəbdə tədrisin yüksək səviyyədə aparılması üçün zəruri fənn kabinetləri, həmçinin fizika, kimya, biologiya laboratoriya-

ları, informatika, texnologiya, ibtidai hərbi hazırlıq sinifləri var. Bundan başqa, məktəbdə kitabxana, akt və idman zalları, yeməcxana müəllim və şagirdlərin ixtiyarına verilib. Ərazidə, eyni zamanda, futbol və basketbol meydançaları da yaradılıb.

Qeyd edək ki, müasir təhsil ocaqlarının qurulması işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq işlərinin mühüm tərkib hissəsidir. Ən yüksək standartlara cavab verən təhsil müəssisələri yeni texnologiyalarla, zəruri maddi-texniki baza ilə təchiz olunur.

*****

Mayın 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şükürbəyli kəndində inşa edilmiş fərdi evlərdə yaradılmış şəraitlə tanış olublar.

Dövlətimizin başçısına və birinci xanımına kənddə görülmüş işlər barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, Şükürbəyliyə rayonun Şıxalığalı, Dəjəl kəndlərinin və Mahmudlu qəsəbəsinin sakinləri də daxil olmaqla, ümumilikdə 2522 nəfərin (615 ailə) köçürülməsi nəzərdə tutulur. İlkin mərhələdə 635 fərdi ev istifadəyə verilib. Onlardan 615-i sakinlər, 20-si isə xidməti istifadə üçündür. Evlər 2, 3, 4 və 5 otaqlıdır.

Kənddə sakinlərin rahat yaşaması və sosial məsələlərin həlli üçün bir sıra işlər görüldü. Burada hər biri 80 yerlik olmaqla 2 körpələr evi-uşaq bağçası, həkim məntəqəsi, musiqi məktəbi, klub-icma mərkəzi və yerli icra strukturları üçün inzibati bina tikilib.

Şükürbəyli kəndində 35/10 kV-luq elektrik yarımstansiyası inşa edilib, elek-

trik enerjisi, təbii qaz, içməli su, rabitə, həmçinin internet və "İP TV" şəbəkələri yaradılıb, yollar asfaltlanıb.

*****

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mayın 9-da 150 çarpayılıq Cəbrayıl Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının binasının tikintisi ilə tanış olublar.

Səhiyyə naziri Teymur Musayev dövlətimizin başçısına və birinci xanımına görülmüş və nəzərdə tutulan işlər barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, bu xəstəxana binasının təməli Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2021-ci ildə qoyulub. Ərazisi 5 hektara yaxındır. Xəstəxanada terapiya, cərrahiyyə, pediatriya, doğum, yoluxucu xəstəliklər, anesteziologiya-reanimasiya, hemodializ və digər şöbələr fəaliyyət göstərəcək. Bundan başqa, poliklinika, şüa-diaqnostika, funksional-diaqnostika, fizioterapiya və tibbi bərpa şöbələri, klinik diaqnostika laboratoriyası yaradılacaq. Hazırda əsas bina ilə yanaşı, yoluxucu xəstəliklər, hemodializ və poliklinika korpusları, təcili tibbi yardım stansiyası, həmçinin Cəbrayıl Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin və digər binaların inşası davam etdirilib.

*****

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 9-da Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndində "AzərEnerji" ASC-nin 330 kV-luq "Şəfəq" yarımstansiyasının açılışında iştirak edib.

"AzərEnerji" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Balababa Rzayev dövlətimizin başçısına görülmüş işlər barədə məlumat verdi.

(Ardı səh.2-da)

Cəbrayıl rayonunda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 103-cü ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib

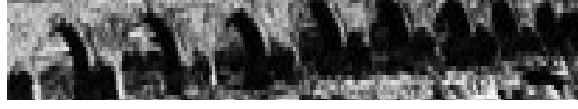

10 may 2026-cı ildə Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin və YAP rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 103-cü ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbirdə Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov, rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının, YAP rayon fəalları, idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adını daşıyan Mədəniyyət və İstirahət parkında dahi şəxsiyyətin abidəsi ziyarət olunub, abidə önünə gül dəstələri qoyaraq əziz xatirəsi ehtiramla yad olunub.

Tədbir gün ərzində davam etdirilib. Ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi rayon sakinləri tərəfindən ziyarət olunub, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin sevdiiyi və eləcə də dahi şəxsiyyətə həsr olunan musiqilər səsləndirilib.

(Əvvəlki səh.1-də)

Diqqətə çatdırılıb ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ilk sənaye miqyaslı Günəş elektrik stansiyası və ən böyük, birbaşa xarici investisiya layihəsi olaraq bp şirkəti tərəfindən Cəbrayıl tikiən 240 meqavatlıq "Şəfaq" Günəş Elektrik Stansiyasının enerjisi sistemə inteqrasiyası üçün Azərbaycan dövləti tərəfindən irihəcmli işlər həyata keçirilib.

Bu çərçivədə "AzərEnerji" tərəfindən Cəbrayıl 330 kV-luq rəqəmsal yarımstansiya tikilib və bu yarımstansiyanı ölkənin enerji şəbəkəsinə qoşmaq üçün "Cəbrayıl" Enerji Qovşağına 7,5 kilometr uzunluğunda 330 kV-luq ikidövrəli yüksəkgerinlikli ötürmə xətti çəkilib. Bu infrastruktur yaşıl enerjinin ölkə üzrə hərəkəti təmin edən strateji bir körpüdür.

Yarımstansiya müasir rəqəmsal sistemlər, açıq və qapalı, həmçinin idarəetmə qurğuları, Rəqəmsal idarəetmə Mərkəzi ilə təchiz edilib. Mərkəzdə məsafədən idarəetməni təmin edən mikro-SCADA dispetçer sistemi qurulub, mərkəzi SCADA sistemə inteqrasiya olunub.

Yarımstansiyada çalışan işçi heyət əsasən yeni məskunlaşmış yerli əhali arasından seçilib və onlar müvafiq təlimlərdən sonra işə cəlb ediliblər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidentinin "Böyük Qayıdış" strategiyasına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "AzərEnerji" tərəfindən tikilən bütün enerji obyektlərində yerli kadrların işlə təmin olunmasına xüsusi önəm verilir.

"Şəfaq" Günəş Elektrik Stansiyasının enerjisi sistemə inteqrasiyası üçün həyata keçirilən layihənin əsas məqsədi dövlət və özəl sektor əməkdaşlığını gücləndirmək, karbon emissiyalarını azaltmaq, təbii qazı qənaət etmək, yaşıl enerjinin payını artırmaq və enerji təhlükəsizliyini daha da möhkəmləndirməkdir.

Bu irihəcmli yaşıl enerjinin ötürülməsi layihəsi paralel şəkildə davam etdirilib. Belə ki, Səngəçal Terminalının yaşıl enerji ilə təchizatı məqsədilə yeni 220 kilovoltluq yarımstansiya tikilib və işlər artıq yekunlaşıb. Bu yenilik nəticəsində terminalda qazla işləyən elektrik stansiyası dayandırılacaq və Cəbrayıl Günəşdən əldə olunan enerji ümumi enerjisi sistemə, oradan isə balanslaşdırılmış şəkildə həm də Səngəçal terminalına yönləndiriləcək. Səngəçal terminalında təbii qazla işləyən 140 MVt gücündə modul tipli elektrik stansiyasının fəaliyyəti dayandırılmaqla, terminalın illik tələbatının 500 milyon kilovat-saatının bərpaulunan enerji hesabına qarşılanması ilə illik 120-150 milyon kubmetrdən artıq təbii qaza qənaət ediləcək. Bu da bp şirkətinin Xəzər regionunda əməliyyat tullantılarının CO2 emissiyasının illik 260-330 min ton azaldılmasına töhfə verəcək.

Dövlətimizin başçısına son dövrlərdə yaşıl enerji ilə ənənəvi enerjinin paralel inkişafı barədə də məlumat verildi.

Bildirildi ki, enerji sisteminin rəqəmsal əsasda modernləşdirilməsi konkret nəticələr verməyə başlayıb. Bu dinamika xüsusilə bolsulu, günəşli və küləkli günlərin səmərəli olduğu aprel və may aylarında daha aydın hiss edililib. Belə ki, müxtəlif günlərin müəyyən saatlarında ölkə üzrə elektrik enerjisi istehlakının 36-41 faizi məhz yaşıl enerji hesabına təmin olunub.

Məsələn, aprelin 20-də ümumilikdə 64,4 milyon kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal edilib ki, bunun da 36,5 faizi bərpaulunan mənbələrin payına düşüb. Həmin enerjinin 15,9 milyon kilovat-saatı isə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə daxil olmaqla, su elektrik stansiyalarında, 7,6 milyon kilovat-saatı isə Günəş və külək stansiyalarında istehsal olunub. İcra edilmiş tədbirlər hesabına enerjisi sistemdə bəzi saatlarda yaşıl enerjinin payı 41 faizə çatır.

*****

Mayın 9-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Cəbrayıl rayonunun Şükürbəyli kəndinə köçən sakinlərlə görüşüblər.

Prezident İlham Əliyev Cəbrayıl rayonuna səfər edib

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- İlk növbədə, sizi doğma vətənə qayıtmağınız münasibətilə təbrik edirəm. Şükürbəyli kəndi tamamilə yenidən qurulub. Bildiyiniz kimi, işğal dövründə Ermənistan dövləti bu kəndi tamamilə dağıtmışdı, bir dənə də salamat bina qalmamışdı. Mənim keçmiş köçkünlərlə işğal dövründə çoxsaylı görüşlərim zamanı həmişə deyirdim ki, biz torpaqları azad edəndən sonra bütün şəhərləri, kəndləri quracağıq, onları daha gözəl vəziyyətə gətirəcəyik və bu gün Şükürbəyli kəndinin təmsalında bunu görürük. Kənd çox müasirdir, yaşamaq, çalışmaq, təhsil almaq üçün bütün şərait - məktəb, musiqi məktəbi, iki uşaq bağçası, tibb məntəqəsi, əlbəttə, gözəl, yaşayışlı evlər var ki, burada siz - Şükürbəyli kəndinin sakinləri rahat yaşayasınız.

Uzun illər ərzində bu torpaqlar işğal altında olub. Ermənistan dövləti Azərbaycan xalqının irsini bu ərazidən tamamilə silmək istəmişdir, ancaq buna nail olmamışdır. Baxmayaraq ki, şəhər və kəndlərimiz viran qoyulub, Azərbaycan xalqının tarixi yaddaşı heç vaxt silinməmişdir. Bilirəm ki, siz və bütün keçmiş köçkünlər bir arzu ilə - öz doğma torpaqlarına qayıtmaq arzusu ilə yaşamısınız. Bəziləriniz Biləsuvar rayonunda dövlət xətti ilə verilmiş evlərdə məskunlaşmışsınız, bəziləriniz özünüz üçün hansısa şərait qurmuşunuz. Amma əlbəttə ki, doğma torpaq, doğma vətən hər şeydən daha əzizdir.

Bu gün çox gözəl bir gündür, tarixi bir gündür, ədalətin təntənəsi günüdür. Biz - bu torpaqların sahibləri nəinki bu torpaqları düşmən əlindən döyüşərək aldığımız, şəhidlər verərək aldığımız, eyni zamanda, bu torpaqları canlandırdığımız. İşğal dövründə Ermənistan dövləti Cəbrayıl rayonunda bir daşı daş üstə qoymamışdı. Düzdür, yol çəkmək istəyirdi, amma buna vaxtı çatmadı. Amma bir daşı daş üstə qoymamışdır. Cəbrayıl tamamilə yerlə-yeksan edilmişdir, nə şəhərdə, nə də ki, kəndlərdə bir dənə də salamat bina qalmamışdı, Ağdam kimi. Zəngilanda tək-tük ev qalmışdı, orada qanunsuz məskunlaşma da aparılırdı. Amma Füzuli, Ağdam, Cəbrayıl tamamilə dağıdılmışdı. Evlər söküldü, daşlar talan edildi, müxtəlif yerlərdə bazarlarda satıldı. Biz isə qurub-yaradırdıq. İndi Cəbrayıl rayonunda bir neçə min insan yaşayır. İlk növbədə, Cəbrayıl şəhərində, - şəhərin mərkəzi də buradan o qədər də uzaq deyil, - ondan sonra Horovlu kəndində, Cocuq Mərcanlıda. Aprel döyüşlərindən sonra biz o kəndi yenidən qurduq. Ən çox insanlar burada yaşayacaq, hələlik 635 ev. Amma mənə verilən məlumata görə, köçmək, qayıtmaq istəyənlərin sayı daha çoxdur, təqribən 900-dən çoxdur. Ona görə kəndin ikinci mərhələsinə də biz nəzərdə tuturuq.

Əlbəttə ki, yaşayışla əlaqədar, təhsillə bağlı məsələlər həll olunduqca, məşğulluq məsələləri də həll edilir. Burada da vətəndaşların məşğulluğunu təmin etmək üçün bütün müvafiq göstərişlər verildi - həm mövcud olan dövlət sektorunda iş yerləri təbii ki, təqdim olunur, ondan sonra kənd təsərrüfatı ilə məşğul olmaq üçün, xüsusilə heyvandarlıq və bitkiçiliklə. Bunlardan başqa, Cəbrayıl rayonunda sənaye zonası - "Araz Vadisi" Sənaye Zonası fəaliyyət göstərir, orada da böyük sahəni biz nəzərdə tutmuşuq, 200 hektar sahə ayrılıb. Bu sənaye zonasında indi 20 rezident var, artıq istehsal da başlamışlar. O, daha da böyüyəcək, o da buradan çox da uzaqda deyil. Onu da bildir-

məliyəm ki, azad edilmiş ərazilərdə biz cəmi iki sənaye zonası nəzərdə tutmuşuq - biri Ağdamda, biri də Cəbrayıl.

Ümumiyyətlə, Cəbrayılın gələcəkdə həm kənd təsərrüfatı, həm də nəqliyyat nöqtəy-nəzərindən ölkəmiz üçün böyük töhfəsi olacaq. Köhnə yolu siz yaqın ki, xatırlayırsınız, sovet vaxtında - işğala qədər çox ensiz bir yol idi, düz Araz çayının boyunca gedirdi. Onu biz bərpa etdik, amma yeni yol, - indi bilmirəm, siz onu görmüşünüz, yoxsa yox, - Zəngəzur dəhlizinin bir hissəsi olan, ta Ermənistan sərhədinə gedən dördzolaqlı yol. Yeni bunun ondan yuxarı standartları da yoxdur. Ona görə nəqliyyat məsələləri də burada həll olunur və gələcəkdə Cəbrayıl, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi üzərində qurulan şəhər və kəndlər bundan faydalanacaq.

Cəbrayıl bizim ən böyük Günəş elektrik stansiyaları inşa edilir - üç stansiya, ümumi gücü 340 meqavat. Yeni bu gün 340 meqavatla bütün Qarabağı işıqlandırmaq olar. Amma nəzərə alsaq ki, biz artıq Zəngilanda, Laçında, Kəlbəcərdə 300 meqavatdan çox su elektrik stansiyaları işə salmışıq, təqribən bir-iki il ərzində bu bölgənin Günəş və su potensialı elektrik istehsalı üçün 700 meqavata yaxın olacaq. Yeni bu, ölkə üçün, məşğulluq üçün çox böyük xeyir gətirəcək. Yeni azad edilmiş bütün ərazilər ölkəmizin bütün başqa əraziləri ilə bağlanar - yollarla, hava limanları ilə, elektrik və su xətləri ilə. İndi "Xudafərin", "Qız Qalası" su anbarlarının suyundan da istifadə edəcəyik, orada elektrikdən də istifadə edəcəyik. Beləliklə, bir daha bütün dünyaya göstərəcəyik ki, biz qurub-yaradan xalqıq, eyni zamanda, döyüşən xalqıq. Bu torpaqları biz qan tökərək qaytarmışdıq, - Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin, - parlaq Qələbə qazanmışıq, bu Qələbənin müasir tarixdə tayı-bərabəri yoxdur, yaqın ki, olmayacaq və biz bu əbədi Qələbə ilə fəxr etməliyik. Gənc nəsəl də evlərdə, ailələrdə, məktəblərdə bu ruhda tərbiyə almalıdır ki, biz müzəffər ölkə, xalq kimi bundan sonra qürurla yaşayacaq.

Sizi ürəkdən təbrik edirəm, sizə cəsarətinizi arzulayıram.

*****

Sakinlər: Çox sağ olun, cənab Prezident.

Kişi sakın: Möhtərəm Prezident, bu kənddə boya-başa çatan bir adam, burada çalışan bir müəllim kimi bu gün Sizinlə bu görüşümüz bizim üçün tarixi bir hadisədir. Sizin uğurlu siyasətinizin, qəhrəman oğullarımızın şücaəti nəticəsində bu doğma torpaqlarımız bizə qayıtdı. Mən 40 yaşımda buradan çıxmışam, indi 73 yaşım var. Mən Sizinlə fəxr edirəm. Sizin bütün çıxışlarınızı, xarici jurnalistlərə verdiyiniz cavabları - hamısını diqqətlə izləyirik və Sizinlə fəxr edirik. Biz də çalışacağıq ki, Sizin adınızı həmişə ucaldaq.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, çox sağ olun.

Kişi sakın: Mübarizə aparırsınız. Burada da, xaricdə də, başqa ölkələrdə də, istəyənlərin arasında da, istəməyənlərin arasında da mübarizə aparırsınız, demir iradəni nüməyis etdirirsiniz. Sülhün, əmin-amanlığın tərəfində dayanıb bütün xalqlara onu aşılayırsınız. Mübarizə bu gün də var, sabah da. Siz də onun ən ön sıralarında.

Prezident İlham Əliyev: Sizin kimi insanlar, Azərbaycan xalqı mənim arxamda, dövlətin arxasında durduqca bizim də təbii ki, gücümüz artır. Sağ olun, təşəkkür edirəm sizə. Təbrik edirəm.

Sakinlər: Sağ olun.

Qadın sakın: Möhtərəm Prezident, əziz Mehriban xanım. Mən də bir neçə kəlmə demək istəyirəm. Bu gün bizə bu tarixi günü yaşatdığınız üçün, bizi öz torpaqlarımıza qovuşdurduğunuz üçün Sizə ürəkdən cəsarətinizi, uzun ömür arzulayıram. Mən müəlliməm. Bir məsələni yada

salmaq istəyirəm. Bu gün bizim görüşümüz elə bir tarixi günə təsadüf edir ki, Ulu Öndərimizin doğum günü ərəfəsindəyik, onu biz bütün respublika səviyyəsində qeyd edirik. Mən də Ulu Öndərimizi ürəkdən şəxsən çox sevən, hörmət edən bir müəlliməm, tələbə vaxtımdan da sevmişəm. Onun çıxışlarını dinləyəndə həmişə deyirdi ki, biz Qarabağa qayıdacağıq, o gün gələcək. Möhtərəm Prezident, onun qoyduğu o böyük siyasəti Siz elə bir uğurla davam etdirdiniz ki, bu gün Qarabağ artıq bizimdir. Qarabağın bütün bölgələrində artıq quruculuq işləri başlayıb, bütün həyat canlanıb, insanlar öz doğma yurdlarına qovuşublar. Buna görə Sizə minnətdarıq, təşəkkür edirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Həmin qadın sakın: Mehriban xanım, Siz həmişə köçkünləri, uşaqları, insanları, qadınları dinləmişiniz, yanlarında olmuşunuz. Allah Sizə də uzun ömür, cansağlığı versin. Siz bizim Prezidentimizin ən yaxın köməkçisi və silahdaşı, arxasısınız. Sizə də uzun ömür, cansağlığı arzulayıram.

Mehriban Əliyeva: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təşəkkür edirəm, təbrik edirəm.

Qadın sakın: Allah sizə cansağlığı versin. Sizinlə qürur duyuruq.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, sizə də cansağlığı, uzun ömür arzulayıram. Doğma torpaqda rahat yaşayacaqsınız, inşallah.

Sakinlər: İnşallah.

Qadın sakın: Çalışacağıq ümidinizi doğruldaq həmişə.

Prezident İlham Əliyev: Əminəm ki, belə də olacaq.

*****

Sonra açarların təqdim edilməsi mərasimi oldu.

*****

Dəvət olunur, Rüstəmov Yusif İsa oğlu.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Yusif Rüstəmov: Sağ olun, çox sağ olun.

Həsənova Zenfira Famil qızı.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Zenfira Həsənova: Çox sağ olun. Seyidalıyev İlqar Səməd oğlu.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

İlqar Seyidalıyev: Cənab Prezident, çox sağ olun, çox var olun ki, bu gün burada iştirak edirsiniz. Bizim ən əlamətdar günlərimizdən biridir. Yoldaşım da buradadır, bu gün bizim toy günümüzdür.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm!

İlqar Seyidalıyev: 34 il əvvəl bu kənddə, - ikinci ev mənim atamın evidir, - orada çadır qurub toy etmişik. Mən fəxr edirəm ki, Siz bizim toy günümüzdə Mehriban xanımla birgə iştirak etmişiniz.

Prezident İlham Əliyev: Biz gedəndən sonra yaqın ki, qeyd edəcəksiniz.

İlqar Seyidalıyev: Çox sağ olun, çox var olun!

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm, sağ olun. Neçənci ildə evlənmisiniz?

İlqar Seyidalıyev: 1992-ci ildə.

Mehriban Əliyeva: Təbrik edirəm sizi.

İlqar Seyidalıyev: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: 1992-ci ildə, işğala bir il qalmış.

İlqar Seyidalıyev: Bəli.

Prezident İlham Əliyev: Sonra haraya köçdünüz işğal dövründə?

İlqar Seyidalıyev: Mən bu zastavanın reisi idim, öz kəndimizdə hərbiçi

idim. İşğaldan sonra da xidmətə davam etdim.

Prezident İlham Əliyev: Bəs işğal dövründə harada məskunlaşmışdınız?

İlqar Seyidalıyev: Ailəm İmişlidə, mən də döyüşlərdə.

Babayev Mayis Allahverdi oğlu.

Mayis Babayev: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Fətəliyeva Mina Cəlil qızı.

Mina Fətəliyeva: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm, siz burada, bu kənddə müəllim olmuşunuz?

Mina Fətəliyeva: Bəli, təyinatımla ilk dəfə buraya müəllim gəlmişəm, 1990-cı ildə.

Prezident İlham Əliyev: Özünüz buralısınız, yoxsa?

Mina Fətəliyeva: Yox, mən rayonun özündəyəm. Buraya müəllim gəldim.

Prezident İlham Əliyev: Burada müəllim işləmişiniz?

Mina Fətəliyeva: Bəli, müəllim işləmişəm. İndi də təzədən burada, inşallah, pədaqoji fəaliyyəti davam etdirəcəyik.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, məktəbdə yaqın ki?

Mina Fətəliyeva: İnşallah.

Prezident İlham Əliyev: Ya burada, ya da ki, Cəbrayıl şəhərində.

Mina Fətəliyeva: Yox, elə burada, kənddə.

Prezident İlham Əliyev: Burada məktəb də çox gözəldir.

Mina Fətəliyeva: Burada davam edəcəyik, inşallah.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, mütləq.

Mina Fətəliyeva: Ailə üzvlərimlə şəkil çəkdirə bilərik?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, gəlin çəkdirik. Siz harada yaşamısınız işğal dövründə?

Mina Fətəliyeva: İşğal dövründə buradan çıxdıq, getdik İmişliyə.

Kişi sakın: İmişlidə, bir hissəsi də Bakıda.

Prezident İlham Əliyev: Bakıda harada?

Kişi sakın: Yataqxanada, Sabunçu rayonu ərazisində. Özüm də Mərkəzi Seçki Komissiyasında işləmişəm bu ilə qədər. Bu il yaşa görə çıxmışam.

Prezident İlham Əliyev: Bu günlərə qədər yataqxanada? Çətin bir həyat - yataqxanada 30 il yaşamaq.

Mina Fətəliyeva: Otaq balaca.

Prezident İlham Əliyev: Neçə otacağınız var idi?

Mina Fətəliyeva: Bir otaq. Şükür Allaha bu günü bizə yaşatdığınız üçün.

Prezident İlham Əliyev: Siz buna layiqsiniz.

Mina Fətəliyeva: Ürəkdən, səmimi-qəlbədən Sizə təşəkkür edirik. Artıq gəniş otaqlarımız, mənzilimiz, həyatimiz, torpağımız, Vətənimiz! Çox sağ olun, Sizin sayınızda.

Prezident İlham Əliyev: Təmiz hava, gözəl təbiət, əsas da doğma Vətən torpağı.

Mina Fətəliyeva: Çox sağ olun!

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm bir daha.

Əhmədov Əliyar Teymur oğlu.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Əliyar Əhmədov: Çox sağ olun, mən də kəndimizin sakinləri adından sizlərə dərin təşəkkürümüzü bildiririk ki, bizi bu doğma yurduca qaytardınız.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, təbrik edirəm.

Hüseynova Nuranə Sergey qızı.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Nuranə Hüseynova: Çox sağ olun, minnətdaram.

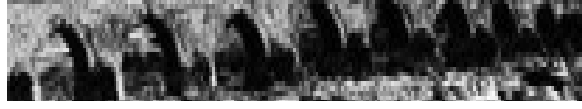
Abbasov Qədir Famil oğlu.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Qədir Abbasov: Çox sağ olun.

Məmmədova Üliyyə Məmməd qızı.

(Ardı səh.3-də)

(Əvvəlki səh.2-də)

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Ülviyyə Məmmədova: Çox sağ olun.

Kişi sakin: İcazə olar, şəkil çəkdi-rək?

Prezident İlham Əliyev: Bəli, əl-bəttə.

Kişi sakin: Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm sizi.

Rəsulov Rəhman Çingiz oğlu.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Rəhman Rəsulov: Çox sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham Əliyev: Sən cavan-sən. Sən də burada doğulmusan, yoxsa?

Rəhman Rəsulov: Bəli, mən 8 yaşımda olanda buradan çıxmışam. İndi 40 yaşım var, mən də müəllim kimi pedaqoji fəaliyyətimi burada davam etdirmək istəyirəm.

Prezident İlham Əliyev: Harada işləyirdin bu vaxta qədər?

Rəhman Rəsulov: Bu vaxta qədər Biləsuvar ərazisində yerləşən 10 sayılı qəsəbədə.

Prezident İlham Əliyev: İndi burada davam edərsən.

Rəhman Rəsulov: İnşallah, çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Mehriban Əliyeva: Cənab Prezident, Əli ilə bir daha şəkil çəkmək olar? Əvvəl ikisi ilə. Buyurun.

Prezident İlham Əliyev: Əlbəttə.

Mehriban Əliyeva: Təbrik edirəm sizi.

Prezident İlham Əliyev: Gəlin, ayrı-ayrılıqda çəkdik. Sonra da hamımız birlikdə.

Sakin: Şərqi lideri, Şərqi fətehi Nadir şah oldu, Qafqazın da fətehi Sizsiniz.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun, çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev Cəbrayıl rayonuna səfər edib

*****

Şəkillər çəkdirilir.

*****

Prezident İlham Əliyev: Siz harada işləmişiniz?

Qadın sakin: Mən işləməmişəm.

Prezident İlham Əliyev: Yəqin ki, Bakıda yaşamısınız.

Qadın sakin: Bəli.

Prezident İlham Əliyev: Burada, bilirsiniz, elə kəndlər, şəhərlər salınır ki, paytaxtdan da geri qalmayacaq.

Sakinlər: İnşallah, Sizin sayınızda.

Prezident İlham Əliyev: Əsas odur ki, doğma Vətən torpağıdır. Əlbəttə ki, bu torpaqları canlandırmaq lazımdır.

Kişi sakin: Dəqiqələri sayırdım mən buraya gəlməyə, and olsun Allaha.

Prezident İlham Əliyev: Bir neçə gün bundan əvvəl kənd təsərrüfatı sergisində idim. Orada da maraqlanırdım, çünki torpaqlar işğaldan azad olunan sonra birinci göstərişlərdən biri də o idi ki, bu torpaqları biz yenidən əkin dövriyyəsinə qaytararaq. Hər dəfə, hər il əkin-biçin mövsümündən sonra arayış alıram və baxıram taxılçılığın inkişafı nə qədərdir. Ölkə üzrə yaxşı gedir, indi köhnə leksikonla desək, təqribən 35 sentner/hektardan, əslində, 3,5 ton. Maraqlanıram, Qarabağda nə qədərdir, çox az və sual yaranır ki, nə üçün? Çünki burada məsələ, torpaq çox münbitdir, siz də yaxşı bilirsiniz, çox məhsuldardır. Mənə indi izahat verilir ki, özü də xarici mütəxəssislər, o cümlədən ermənilər bu torpağı o qədər əziblər, o qədər qaydasız istismar ediblər ki, bu torpaqları canlandırmaq üçün bəlkə də 5-10 il vaxt lazımdır. Ona görə də burada necə ki, bizim bütün təbii sərvətlərimizi talayıblar, istismar ediblər, torpağımızı da demək olar ki, böyük de-

rəcədə bərhad vəziyyətə salıblar. Ona görə indi müasir aqrotexniki tədbirlər, müasir suvarma sistemləri və kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı ümumi strategiyamız əsasında bu torpaqları canlandırmaq lazımdır. Çünki siz də yaxşı bilirsiniz ki, Azərbaycanın bir çox bölgələrində çox münbit torpaqlar var, o cümlədən Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda. Sovet vaxtında burada üzümçülüğü yəqin ki, xatırlayırsınız.

Sakinlər: Bəli, pambıqçılıq, üzümçülük, ən qabaqcıl kolxoz olub bizimki. 6-7 kənd bizə baxırdı. Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Kəçəri Babayevin kolxozu idi.

Prezident İlham Əliyev: Burada nə idi o kolxozun ixtisaslaşması?

Sakinlər: Burada üzümçülük, baramaçılıq, maldarlıqla məşğul idik. Bizim 1200 baş iribuynuzlu mal-qaramız olub.

Prezident İlham Əliyev: Hamısını bərpa etmək lazımdır.

Sakin: Kolxozun mühasibi idi bu.

Kişi sakin: 12 min baş qoyunumuz olub, toyuğun sayı-hesabı yox idi.

Prezident İlham Əliyev: Siz gerek o səviyyəyə qaldırasınız. Həm siz, həm gənc nəsil. Çünki burada heyvandarlıq da, üzümçülük də olub. Bu bölgədə - Zəngilanda, Qubadlıda tütüncülük də olub, burada necədir bilmirəm.

Sakinlər: Bizdə tütün olmayıb.

Prezident İlham Əliyev: Olmayıb. Maldarlıqla bağlı.

Sakinlər: Maldarlıq bizdə ən yüksək səviyyədə idi. İpək olub - biz ildə 19 ton əvəzinə, 26 ton barama vermişik.

Prezident İlham Əliyev: Camaat da yaxşı dolanırdı.

Sakinlər: Çox, çox, yeni milyon kolxoz idik biz.

Prezident İlham Əliyev: Gerek siz buranı dövlətin dəstəyi ilə o hala gətirəsiniz.

Kişi sakin: Bizim kolxozumuz çox qabaqcıl kolxoz olub.

Prezident İlham Əliyev: Sonra Sovet İttifaqı dağıldı. Kolxoz qalmışdı, ya dağıldı?

Sakinlər: Yox, dağılmadı, bizdə qaldı. Kəçəri Babayev rəhmətə getdi, kolxoz da dağıldı. O, çox işləyən adam olub, 71 yaşında rəhmətə gedib. Mən onunla çox işləmişəm. Yeni o, öləndən qədər işlədi. Bir yerə gedəndə bir 12 vərəqli dəftər yazırdı ki, filan işlər görülsün. Çox qayda-qanunla işləyirdi.

Prezident İlham Əliyev: İndi texnologiyalar daha da inkişaf edib. Müasir intensiv bağçılıq texnologiyaları var. Baxın, qonşuluqda yerləşən Ağalı kəndinə. Orada böyük bağ salınıb. İndi mənə məlumat verirlər ki, oradan yığılan meyvələri xaricə də satırlar. Ona görə bağçılıq, üzümçülük, taxılçılıq, baramaçılıq, heyvandarlıq dövlətin dəstəyi ilə inkişaf etməlidir.

Kişi sakin: Biz üzümü vaqonla xaricə satırıdık.

Prezident İlham Əliyev: Zavod var idi?

Sakinlər: Şərab zavodu, çox böyük idi. Ən böyük bizdə idi.

Prezident İlham Əliyev: Sistemlərlə göndərilirdi?

Sakinlər: Bəli, sistem gəlib dayanırdı, çənərdən içinə şərab vurulurdu.

Prezident İlham Əliyev: Yaxın gələcəkdə biz kənd təsərrüfatının inkişafına dair dövlət proqramı qəbul edəcəyik, bu məsələlər orada nəzərdə tutulacaq, o cümlədən dövlət vəsaiti. Əsas odur ki, buraya qayıdan keçmiş köçkünlər gecəgündüz çalışsınlar, həm öz dolanışıqlarını təmin etsinlər, həm də dövlətə xeyir versinlər.

Kişi sakin: Möhtərəm Prezident, rayonun, səhv etmərsə, 28 müəssisəsinin

idareəsi burada - bu kənddə idi. Kimya birliyi, kənd təsərrüfatı texnikası stansiyası, kinoprokat.

Prezident İlham Əliyev: Ən böyük kəndlərdən biri idi? Bundan böyüyü var idi?

Sakinlər: Mərcanlı böyük idi. Böyük Mərcanlı, Soltanlı. O, bizdən böyük idi, amma stansiya burada olduğuna görə rayonun anbarı burada idi. Çünki məsələ, başqa yerdə olsa, daşımaq gerek idi.

Kişi sakin: 7-8 rayonun kinoprokat idareəsi burada yerləşirdi.

Prezident İlham Əliyev: Soltanlıda indi yarımstansiya və aqroparklar açılır. Mühəribə zamanı Soltanlı uğrunda gedən döyüşlər ən şiddətli döyüşlərdən idi. Orada ermənilər güclü istehkamlar qurmuşdular. Soltanlı uğrunda şəhidlərimiz də olub. Ancaq o kəndi biz azad edəndən sonra daha sürətlə irəlilədik. Orada, yeni bax, bu bölgədə, - Arazboyu bölgəsində, - bəlkə də birinci Füzulinin o Qaraxanbəyli kəndi, sonra Mərcanlı idi ki, biz birinci o xətti oradan yarıb keçdik. Sonra ən şiddətli döyüşlər Soltanlıda getmişdi. Bütün bu torpaqlar bizim qəhrəmanlıq simvolumuzdur.

Sakinlər: Bəli. Allah şəhidlərimizə rəhmət əlesin.

Prezident İlham Əliyev: Bunu yaşatmaq, uşaqlara öyrətmək lazımdır. Tərbiyə etmək lazımdır. Bizim qədr, tam, yeni mütləq Qələbə qazanan ikinci ölkə yoxdur. Ən azı son 80 ildə və ondan sonra da olmayıb. Bax bu, qürur mənbəyidir.

Kişi sakin: Dünya da bizi tanıdı.

Prezident İlham Əliyev: Və hörmət etməyə başladı.

Qadın sakin: Möhtərəm Prezident, Şah İsmayıl Xətəidən sonra Azərbaycanı hissə-hissə qoparıb dağıdıblar. Azərbaycanın torpağını geri qaytaran bir ali baş komandanımız, komandanımız, sərkərdəmiz olmayıb. Birinci dəfədir ki, biz əlimizdən alınan torpaqları geri qaytarmışıq.

Kişi sakin: Bəli, son 200 ildə.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun. Sizə cənsağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Sakinlər: Sağ olun.

AZƏRTAC

Şəhidlərimiz "Cəbrayıl şəhidləri" kitabının təqdimatında anıldı

Aprelin 16-da 1 sayılı Cəbrayıl qəsəbə klubunda yüksək təşkilatçılıq şəraitində, dərin mənəvi məzmunu ilə seçilən duyğulu və qürurverici tədbir keçirildi. Şairə Dürdanə Qaraşovanın "Cəbrayıl şəhidləri" kitabının təqdimat mərasimi yalnız ədəbi hadisə kimi deyil, həm də milli yaddaşın qorunmasına xidmət edən mühüm ictimai-mənəvi hadisə kimi yadda qaldı.

Tədbirdə rayon icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları, YAP fəalları, tanınmış ziyalılar, ədəbiyyat və mədəniyyət xadimləri, ictimaiyyət nümayəndələri, şəhid ailələri, qazilər, müharibə veteranları, müəllimlər və məktəblilər iştirak etdirlər. Zalda hökm sürən xüsusi ab-hava, iştirakçıların üzündəki qürur və kövrəklik hissələri tədbirin nə qədər dərin mənə daşdığına bir daha nümayiş etdirirdi.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin səsləndirildi, Vətənimizin azadlığı, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda canlarını fəda etmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Tədbirdə çıxış edən Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavinləri Fəridə İbayeva və Tapdıq Nəsirov, filologiya üzrə fəlsəfə doktorları Tariyel Abbaslı və Tahir

Şirvanlı, Azərbaycan Respublikası Şəhid Ailələri, Əlilləri və Müharibə Veteranlarının Müdafiəsi İctimai Birliyinin sədri, "Azərbaycan bayrağı" ordenli qazi Tahir Məmmədov və müavinləri, birliyin Cəbrayıl rayon şöbəsinin sədri qazi Səməd Atakişiyev, qazi Cəlal Xudiyev, YAP Cəbrayıl Rayon Təşkilatının sədr müavini Məhəmməd Əliyev, eləcə də şairlər Hidayət Səfərlı, Kamal Fərhad, Musa Aslanxanlı və başqaları fikirlərini bölüşdülər.

Çıxışlarda xüsusi olaraq vurğulandı ki, Qarabağ uğrunda gedən müqəddəs mübarizədə Cəbrayıl rayonunun yüzlərlə igid oğulları misilsiz şücaət göstərərək tarix yazıblar. Onların qəhrəmanlığı yalnız bir dövrün de-

yil, gələcək nəsillərin də yaddaşında əbədi qalacaq şərəfli bir salnamədir. Bu qəhrəmanlığın yaşadılması, gələcək nəsillərə ötürülməsi isə hər bir vətəndaşın müqəddəs borcudur.

Qeyd edildi ki, bu baxımdan Dürdanə Qaraşovanın "Cəbrayıl şəhidləri" kitabı böyük əhəmiyyət daşıyır. Müəllif kitabda 337 şəhidin həyat və döyüş yolunu dərin həssaslıq və böyük məsuliyyət hissi ilə qələmə almışdır. Buradakı şeirlər insan talelərinin, arzuların, yarımqıç qalan ömürlərin təsirli bədii ifadəsidir.

Çıxış edənlər bildirdilər ki, Dürdanə Qaraşova sözə və milli yaddaşa sədəqəti ilə seçilən qələm sahibidir. Onun fəaliyyəti tək-

cə ədəbi yaradıcılıq çərçivəsində deyil, həm də böyük mənəvi missiyanın daşıyıcısı kimi dəyərləndirilməlidir. Müəllif öz əsərləri ilə tariximizi yaşadır, unudulmamalı həqiqətləri gələcək nəsillərə çatdırır, şəhidlərimizin xatirəsini sözlün gücü ilə əbədiləşdirir.

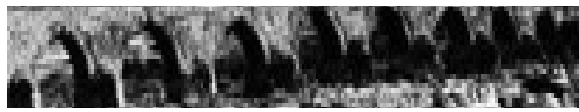
Şəhid ailələrinin üzvləri də göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlıqlarını bildirdilər. Qeyd etdilər ki, belə tədbirlər şəhidlərin xatirəsinin yaşadılması, onların ailələrinin mənəvi cəhətdən dəstəklənməsi baxımından olduqca əhəmiyyətlidir. Eyni zamanda tədbirin ərşəyə gəlməsində əməyi olan rayon rəhbərliyinə, müəllifə, təşkilatçılara, eləcə də Cəbrayıl rayonu 8 sayılı tam orta ümumtəhsil məktəbinin müəllim və şagird kollektivinə xüsusi təşəkkürlərini ifadə etdilər.

Tədbirin bədii hissəsində məktəblilərin ifasında müəllifin şeirləri səsləndirildi. Şagirdlərin səmimi və duyğulu çıxışları alqışlarla qarşılandı və bu anlar tədbirə xüsusi emosional rəng qatdı. Tədbirin aparıcısı, dil-ədəbiyyat müəllimi Zaur Əliyev proqramın yüksək səviyyədə idarə olunmasını təmin etdi.

Sonda "Cəbrayıl şəhidləri" kitabı müəllif tərəfindən imzalanaraq oxuculara hədiyyə edildi. İştirakçılar kitabın əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirdilər.

Bu təqdimat yalnız bir kitabın təqdimatı kimi deyil, həm də milli yaddaşın təntənəsi, vəfa borcunun ifadəsi və Vətənə sevginin parlaq nümunəsi kimi yadda qaldı. Bu bir daha göstərir ki, şəhidlərimizin xatirəsi daim uca tutulur və onlar xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaq.

Hidayət SƏFƏRLİ
Şair-publisist, AJB-nin üzvü,
Qabaqcıl Təhsil işçisi

40 İL SONRA...

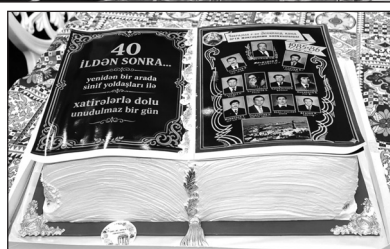
25 may 1986-cı ildə Cəbrayılın Yeni-kənd kənd orta məktəbində məzunlar üçün çalınan son zəng sadəcə doğma məktəbə vida zəngi deyildi, həm də yeni müstəqil həyat yollarına səslənmiş zəngiydi.

Başqa sözlə, qayğısız, şən uşaqlıq dünyasından qayğılı-əndişəli, kələ-kötürlü, təlatümlü-firtinalı sərbəst dünyanın qoynuna çağırış zəngi idi 40 ildən əvvəlki səslənən son zəngin səsi. 40 il həm də uzun bir müddət olmaqla xalq düşüncəsində sakral rəqəmlərdən sayılan 40 rəqəmini özündə simvollaşdırır: 40 gün-40 gecə yol getmək, yaxud 40-cı otağın sirli-müəmmal bir otaq kimi açılmasının yasaq olması və s.

Elə 1986-cı ildən bu yana yaşadığımız - yol gəldiyimiz bu 40 il də nağıllardakı sirli-sehri yolçuluqlar kimi bizlərə az şeylər yaşatmadı. Taleyin min cür oyunlarından, sınaqlarından keçdik, ağılımıza gəlməyənlər başımıza gəldi. Bu müddətdə müəllimlərimizdən də, sinif yoldaşlarımızdan da, doğmalarımızdan da gəder-gəlməz yolların yolçuları olanlar da oldu, ağır-əndişəli savaşı meydanlarında ölümlərlə üz-üzə gəlib ölümü yenən, ölməzliyə ucalanlarımız da oldu, həyatla çarpışaraq yaşamaq uğrunda duruş götürənlerimiz də oldu. Duruş götürənlər sadəcə öz həyatlarını yaşamadılar, dünyadan köçənlərimizin əziz xatirələrini yaşatmaqla onların da yarımçıq qalmış arzu və əməllərini yaşatmalı oldular; bir də ki, yağı tapdağına keçmiş dedə-babalarımızın uyuduqları doğma və əziz, müqəddəs yurdlarımızı - vətən deyib əzizlədiyimiz vətən sevgisini könlümüzə yaşatmaqla yadellilərdən azad etmək əzmini ruhumuzda yaşatmalı olduq. "Quduran 40 gün çəkər" deyib babalarımız. Qudurğan düşmənlərimizin qudurmağı 40 ildə başa çatdı, bu qudurmaqlıq işə onlara baha başa oturdu. İcimizdəki sonsuz vətən sevgisi bizə yenilməz qələbə günü bəxş etdi.

Mayın 5-də Sumqayıtda dənizkənarı "Buxara" əyləncə mərkəzinə yığılan 40 ilin məzunlarının da istəyi 40 il geridə qoyduqları birgə yaşadıkları qayğısız uşaqlıq illərinə xəyalən qayıdıb baxmaq və həm də aradan keçən bu qanlı-qovğalı illərin ağır məhrumiyyətlərinin ağır-acılarını dənizin suyuna söyləməklə mənən özlərini boşaltmaq, daxilən yüngülləşmək idi.

Tədbirdə sinif rəhbərlərimiz olmuş

müəllimlərimiz - rayonun Daşkəsən kəndindən olan tarix-coğrafiya müəllimi Vüqar Mədətov və Qaracalı kəndindən olan Azərbaycan dili-ədəbiyatı müəllimi Möhübbət Seyidəliyev də bizimlə idilər. Onların çıxışları bir anlıq da olsa bizləri 40 ildən əvvəlki şagirdlik illərimizə qaytardı. Elə bil yenicən uşaqlaşdıq, məktəb partası arxasında oturmuş kimi hiss elədik özümüzü. İcimizdən "kaş elə o illər olaydı. Atalı-analı, şəh, bəxtəvər, dinc - qayğısız məktəb illəri... Yerimizdə - yurdu-muzda, doğma vətən torpağında... Daha indiki kimi hərə öz evindən-eşiyindən didərgin, cəlayivətən bir həyat tərzi keçirməzdik..." Eh, insan dünyası çox qəribədir: bir anın içində haldan-hala düşür, ıldırım sürətilə 40 ildən əvvəlki həyatı da qayıtarıb xəyalında təzədən yaşayır. Amma heyhat, xəyala gələnlər ələ gəlməz. Şirin xəyallar ağıuşundan silkinib real həyata qayıdır. Bu 40 ildə dünyalarını dəyişən müəllimlərimizi və sinif yoldaşlarımızı xatırlayırıq, xatirələrini hörmətlə anırıq. Görürük ki, yox, arzular-xəyallar tamam başqa şeylər deyir, həyat gerçəklikləri isə tamam başqa şeylər... Heç xəyal nədir ki, arzular özləri də çox vaxt olur ki, həyata keçmir. Ona qalsa, hər birimizin üreyində uşaqlıqdan, gənclikdən tutduğumuz o qədr şirin arzular vardı ki... Hani indi onlar?

Düzdür, arxasınca qaçdığımız, inadkarlıq göstərdiyimiz arzularımızın bəzisində çatdığımız da olub, amma arzuların doğan arzuların hamısına qoşmaq - çatmaq mümkünsüzdür...

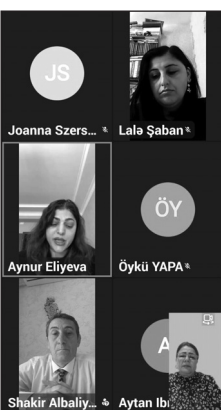
Sinif yoldaşlarımız - oğlanlardan Cəlil Quliyev, Qənbər və Qurban Əzizovlar, Kamil və Sarvan Allahverdiyevlər, Azər Hüseynov, Üzeyir Əbilov, Əjdər Quliyev, Şəmsi Rüstəmov, qızlardan Tərgül Fərhadova, Arzu Alışova, Aygün Nəcəfova, Yeganə Muradova, Zərxanım Həsənova, Xatirə Lətifova, Xatirə Ağayeva, Təranə Abasquliyeva, Kübra Quliyeva, Vəsilə Hüseynova, İradə Hüseynova, Nuridə Qabilova, Ağgöl Bayramova, Gülcöhrə Mehraliyeva, Məziyyə Əbilova, Lətifə Quliyeva, Arzu Abdullayeva, Sevdə İbadova, Nəzakət İsmayilova... Hər biri 40 il bundan əvvəl səslənən son zəngin onlar üçün çaldığı həyat simfoniyasının əsrarəngiz notlarını rıqqətlə dilə gətirdilər. Bəli, 40 rəqəmi özünün sirli-sehri möcüzəsini göstərmişdi artıq. Çoxlarımızın xarici görünüşünə də elə ciddi dəyişiklik gətirmişdi ki, bəzən az qalırdı ki, bir-birimizi tanımaq. Bu yerdə rəhmətlik anamın həmişə dediği bir ifadəni yadıma salıram: "Adam həmişə bir tük üstə qalmır ki..." Bu sözlərdən çıxış edib elə hamımıza deyirəm: yoxsa elə bilirdik ki, elə bir tük üstündə qalacağıq?.. Başımızdakı tükümüz də ağardı, hətta töküldü də. Təkcə zahiri görkəminiz yox, elə daxili dünyamızı da silkeləndi, sarsıldı, zənginləşdi, dəyişildi də. Təki cansağlığı olsun. Növbəti dəfə doğma əllərimizdə, doğma yurdlarımızda - doğma məktəbimizdə yığılıb görüşmək nəsimimiz olsun! Amin!

Şakir Albalyev

İnstitutun əməkdaşları beynəlxalq simpoziumda məruzə ediblər

9 may 2026-cı ildə Avrasiya Akademiyası Birliyi Derneğinin təşkilatçılığı ilə Ankara Belediyəsi Ulus Genç Akademi Konferans salonunda online formatda keçirilən 21. Yüzyılda Türk Dünyası ve Sosyal Bilimler II Uluslararası Sempozyumunda AMEA Folklor İnstitutunun əməkdaşları məruzə ediblər.

İnstitutun "Mifologiya" şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, fil.ü.e.d., dosent Şakir Albalyevin həm moderatoru olduğu, həm də məruzə etdiyi "Azərbaycan: tarix, folklor və mədəni miras" adlı bölmədə alim "Balkan türklərinin

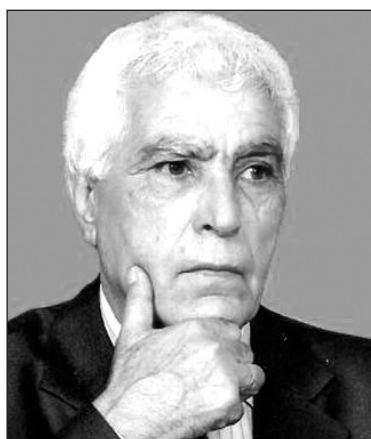
əslisi və folkloru: tarixi yaşayış məntəqələri və hazırkı vəziyyəti", İnstitutun "Cənubi Azərbaycan folkloru" şöbəsinin böyük elmi işçisi Lala Şabanova isə "Cənubi Azərbaycan folklorunda aşura mərasimləri: ritual-semantik təhlil və mədəni yaddaş" mövzusunda məruzələr ediblər.

Məruzələrdə müasir dövrdə folklorun aktual məsələlərinə nəzər salınmış, onların həlli ilə əlaqədar təkliflər edilməmişdir. Məruzələrin nəşri nəzərdə tutulmuşdur.

Aygün Məmmədova, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

İsmayıl İmanzadənin Xudafərin harayı

Ömrün səksənini geridə qoyan İsmayıl İmanzadə imzası Cəbrayılılara çox yaxşı tanışdır. "Əllərimin işığı" ("Yazıcı", 1987), "Gözümde yaşayırsan" ("Gənclik", 1996), "Ömrümün bar çiçəyi" (Azərbaycan "Bilik" Maarifçilik Cəmiyyətinin "Bayatı" Sifariş Ədəbiyyatı Mərkəzi, 1998), "Qəriblikdə qalan dünyam" (Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Nəşriyyatı, 2002), "Məni gözləyən var" ("Adiloğlu", 2008), "Suya söylədiyim yuxu" ("Təknur", 2011), 2 cildə "Seçilmiş əsərləri" ("Mütərcim", 2019), "Ömür muncuq düzümüdür" ("Qanun", 2023), "Ürəyim açıq qapıdır" ("ÇapArt" nəşriyyatı, 2025) və s. adda kitabların, habelə Samir Zəngəzurlu ilə birgə Xocalı faciəsindən bəhs edən "Ruhların qiyamı" (Azərbaycan "Bilik" Maarifçilik Cəmiyyəti, 1999) adlı publisistik kitabın müəllifi kimi oxucuların sevgisini qazanıb. Bundan başqa, şair İsmayıl İmanzadə haqqında "Halal ömrün söz halallığı" ("Yeni Poliqrafist", 2021) kitabı da ona ünvanlanan sevginin, dəyərin ədəbi ifadəsidir.

Bütün yuxarıda sadaladığımız və sadalaya bilmədiklərimiz ədəbi yaradıcılıq məhsulları şair-publisist İsmayıl İmanzadənin ədəbiyyatdakı kimliyinin əyani göstəricisidir. Alim-publisist Təriyel Abbaslı ilə birgə yazdıkları Cəbrayıl şəhidlərindən bəhs açan "Torpağın qanlı köynəyi" kitabı, habelə Cəbrayıl şəhidlərinə həsr olunmuş bu seriyadan olan digər iki kitab da şair-publisist İsmayıl İmanzadənin doğma rayonumuzun tarixi qəhrəmanlıq salnaməsinə dair yazdığı dəyərli kitablardandır.

Zəngin yaradıcılığı olan İsmayıl Səlim oğlu İmanzadə haqda geniş yazsam, şübhəsiz ki, bir monoqrafiya araya - ərəşəyə gələr. Ancaq mən bu dəfə onun doğma Cəbrayılılığının ərazisində olan, o taylı-bu taylı Azərbaycanımızın birlik rəmzi olan Ulu Xudafərin körpüsünə həsr etdiyi şeirə münasibətimi ifadə edəcəyəm.

Ay ulu daş kitabəm, gəcavəm, taxtım mənim. Bakı-Təbriz biçimli könlü paytaxtım mənim. Vüsala həsrət qalan taleyim, baxtım mənim - Şahım, xanım, sultanım - Xudafərin körpüsü.

"Ulu daş kitabəm" müraciəti ilə şeirə başlayır müəllif. Daha sonra bu daş kitabəni gəcavə, taxt-tac kimi də mənalandırır. 2-ci misradə isə o tay-bu tay Azərbaycanımızın (vaxtilə paytaxt şəhərimiz olmuş Təbriz və hazırda Şimali Azərbaycanın paytaxtı olan Bakının) "Könlü paytaxtı" olduğunu poetik vüsətlə söyləyir. Çünki Xudafərin körpüsü həm Arazın o tayında, həm də bu tayında olan soydaşlarımız üçün fiziki olaraq əl çatası - ayaq basılması mümkün olan bir müqəddəs məkandır. Bu baxımdan da şair bu "daş kitabəni" könlümüzün - ruhumuzun paytaxtı kimi səciyələndirir. Lakin növbəti misradə İsmayıl İmanzadə "əl çatası - ayaq basılması" məsafə mənzilində olan bu tarixi körpülərə dövrün - zamanın gəc gərđişi ucbatından həsrət qaldığımızı acı hisslərlə dilə gətirir, onu "vüsala həsrət qalan bəxtimiz-taleyimiz" adlandırır. Ancaq bütün deyilənlərə rəğmən "Şahım, xanım, sultanım!" - deyə Xudafərinimi öyüb-vəsf edir.

Arazın sinəsində daşlaşan su sonası, Tanrıya şükranlıqdır adının ilk mənası. Vətənin iki qütbə parçalanmış dünyası - Xəttim, imzam, ünvanım - Xudafərin körpüsü.

Mif və əfsanələrimizdə daşa dönen qız-gəlinlərimizlə müqayisə fonunda "Arazın sinəsində daşlaşan su sonası"na bənzətdiyi Xudafərin körpüsünün adının da

"Tanrıya şükranlıq - Xudaya afərin" olduğu diqqətə çatdırılır. Yeni vaxtilə bu körpünü böyük ustalıqla inşa edən babalarımızın bu yaradıcı - qurucu əməlinə baxıb "Xudaya, afərin sənə" deyilməklə, körpünün adı da bu ifadədən qaynaqlanıb qalmışdır. Ancaq baxmayaraq ki, vaxtilə o tay-bu tay sahilə bir-birilə əlaqələndirmək üçün Araz üstə salınmış bu Ulu körpü indi taleyin - zamanın gəc rəftarı nəticəsində "Vətənin iki yərə parçalanmış dünyası" - yeni birləşdirici körpü yox, ayırıcı sərhəd rolunu oynayır. Lakin bütün bunların fəvqündə yenə də Xudafərin körpüsü babalarımızdan əmanət qalan xəttimiz, imzamızdır - vətənimizin əbədlilik ünvan yeridir.

Hər aşırımın su yolu, hər tağın bir möcüzə, Qəzəbin mürgüləyən sivri uclu bir nizə. Bilən yox, daş dilində nələr deyərsən bizə - Rəvayətim, dastanım - Xudafərin körpüsü.

3-cü bənddə 11 aşırım və 15 aşırımdan ibarət Xudafərin körpülərinin hər tağ-bendini möcüzə sayan şair İsmayıl İmanzadə aramızca ayrılıq salan cəlladlara bir gün Xudafərin üstə axışacaq insan selinein qəzəbinin sivri uclu nizəyə dönüb tuşlanacağı ideyasını dilə gətirir. Xudafərin dilində rəvayətlər, dastanlar danışan babanələrimizin ruhu kimi təşxisləndirir.

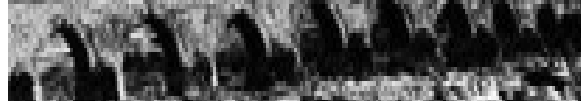
"Gülüstan"da boğulan səsimən-avazımsan, "Türkmençay"da sərhəddə çevrilən Arazımsan. Sağalmayan yaramsan, qanlı alın yazımsan - Varlığım, and-amanım - Xudafərin körpüsü.

Bu bənddə şair birbaşa tarixi faciələrə işarə edir, 1813 və 1828-ci illərdə Çar Rusiyası ilə İran arasında bağlanmış "Gülüstan" və "Türkmençay" sülh müqavilələrinə əsasən Araz çayı və eləcə də Araz üstə tikilmiş Xudafərin körpüsü sərhədə çevrilib, get-gəl üçün yox, ayrılıq üçün nişangaha çevrildi. Beləcə o vaxtdan "sağalmayan yaramız", "qanlı alın yazımız" kimi faciəvi tariximizə döndü. Ancaq hər nə olursa-olsun, Xudafərin körpüsünün varlığı elə bizim varlığımızın nişanəsidir; and-aman yerimizdir. Nə vaxtsa yenə də Xudafərin körpüsü öz əvvəlki missiyasına dönəcək, Arazın o sahilə ilə bu sahilini bir-birinə bağlayan, get-gəlləri təmin edən müqəddəs körpü rolunu şərəflə daşıyacaqdır.

Şair İsmayıl İmanzadənin milli duyğularla döyünən vətənpərvər ürəyi Xudafərin körpüsü adlı müqəddəs tarixi abidəmizi bu cür bədii-poetik ölçülərlə tanıdıb - dəyərləndirir. Şair bu körpüləri başı qovğalar çəkmiş, üstündən taleyin qara yelləri əsmiş bir formada təşxisləndirir. Çünki körpünün vəzifəsi insanlara xidmətdən ibarətdir. Üstündən karvanlar aşırıb insanları bir-birinə qovuşdurmaqdan, istedikləri mənzilə tez yetişdirməkdən ibarətdir.

İsmayıl müəllimin özü də körpü təmsilindədir: Ulularımızın səsinə-harayını özünün yaradıcılıq aləmindən keçirməklə bizlərə - bu günkü və gələcək nəsillərə çatdırır. Yaradıcılıq enerjiniz daim çoxub-çağlasın, İsmayıl müəllim. Sizə yeni yaradıcılıq uğurları və sağlam firavan ömür, doğma Xudafərimizdə, Cəbrayılığımızda yaşamaq və yazıb-yaratmaq arzularımız!

Şakir Albalyev filologiya elmləri doktoru

FƏRZALI ABBASƏLİOĞLU - 70

Yubiley tədbirindən qeydlər

Mayın 9-da Bakıda yerləşən İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının binasında həmyerlimiz şair Fərzalı Abbasəlioğlunun anadan olmasının 70 illik yubileyi münasibətilə "Bir ömürdə iki dünya yaşadım" adlı ədəbi-bədii-musiqili tədbir keçirildi. Dövlət Himnimiz səsləndirildi, şəhidlərimizin xatirəsi anıldı. Daha sonra Dram Teatrının əməkdaşı səhnəyə çıxıb, şair Fərzalı Abbasəlioğlunun həyat və yaradıcılıq yolu barədə tədbir iştirakçılarında ümumi məlumatları çatdırdı.

Milli Məclisin üzvü Ceyhun Məmmədov kürsüyə dəvət olundu. Ceyhun müəllim çıxışında qeyd etdi ki, şükürlər olsun torpaqlarımız işğaldan azad olunub. Bu gün ölkə prezidenti Cəbrayılın Şükürbəyli kəndinin açılışında iştirak edib və kənd sakinlərinə mənzillərinin açarlarını təqdim edib. Əlbəttə, torpaqlarımızın işğalçılardan təmizlənməsi dövlətimizin

ları arzuladılar.

Azərbaycan Ali Məhkəməsinin hakimi olmuş Şıxlar kəndindən olan hüquqşünas Əli Rüstəmov çıxışında qeyd etdi ki, Sirik eli böyük eldi-camaatdı və şair Fərzalı da o kəndin böyük yetimləridir. Şairlərin başqa dünyası olur, amma Fərzalı yorulmadan yazdı-yaratdı və heç vaxt da öz el-obasından ayrı olmadı. Yəni de ona doğma Sirikdə sağlam canla yazıb-yaratmağı arzulayıram.

Şairə Əzizə Ağahüseyn qızı "Qoşma" ədəbi məclisinin Fəxri diplomunu Fərzalı Abbasəlioğluna təqdim etdi, ona həsr etdiyi şeirini oxudu.

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının direktoru Zivər Abbasova

yürütdüyü uğurlu xarici siyasətin bəhrəsi, vətən fədailərinin özlərini fəda etməsinin nəticəsində olub. Ancaq bu sahədə qələm adamlarının da, o cümlədən Fərzalı Abbasəlioğlunun vətənpərvər ruhu şeirləri də mənəvi cəhətdən mühüm rol oynayır. Cəbrayıl imanlı insanların yurdu. Təsədüfi deyil ki, burada bizimlə müqəddəs Çələbilər nəslinin nümayəndələri də iştirak edir. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasından sonrakı 2-ci mərhələ torpaqlarımıza qayıdır. Arzu edirəm ki, şair Fərzalı Abbasəlioğlu doğma kəndində - Sirikdə də yaşasın, yaratsın, növbəti ad günləri, yubileyləri doğma yurdumuzda qeyd olunsun.

Aparıcılıq üçün söz AYB-nin Lənkəran bölməsinin sədri yazıçı-publisist Qafar Cəfəriyə verildi. Qafar müəllim çıxışında qeyd etdi ki, mən bu tədbirdə bir sıra səbəblərə görə iştirak edirəm. O, Fərzalı Abbasəlioğlunu 1948-ci ildən tanıyıb, dostluq etməsindən, I Qarabağ müharibəsində Cəbrayıl da döyüşlərdə olmasından və s. danışıb, Fərzalı müəllimi Cəbrayılı və Cəbrayılısız günlərdə də tanıdığını qeyd edib, xatirələrini dilə gətirdi. Bildirdi ki, F. Abbasəlioğlu imzası Azərbaycanda tanınan təsdiq olunan şairdir. Qafar Cəfəri tədbirə AYB-nin sədri Anar müəllimin məsləhəti ilə qatıldığını da qeyd edib, AYB-nin Fəxri diplomunu şair Fərzalı Abbasəli oğlu Həziyyəyə təqdim etdi.

Səhnəyə bəstəkar-ifaçı Nadir Bayramlı dəvət olundu. O, F. Abbasəlioğlunun yazdığı "Vətənə getməyim gəlir" mahnısının bəstələnməyə ifa olunma tarixçəsindən söz açıb, ifa etdi.

Tədbirdə iştirak edən Qasım Çələbi, Əlyənağı Çələbi, Müstəqim Çələbi də Fərzalı Abbasəlioğlu yaradıcılığından söz salıb, yaradıcılıq uğur-

çığışında Fərzalı müəllimə üz tutub dedi ki, siz söz, ruh sahibi olduğunuz üçün bu gün bizim Dram Teatrının yaddaşında əbədi qalacaq. Necə ki, Qarabağımız işğaldan azad olunub, inanıram ki, İrəvana da qayıdacağıq və sizin yubileyinizi İrəvanın özündə İrəvan Dram Teatrında qeyd edəcəyik. Zivər xanım onu da sevinc və fəxarət hissi ilə diqqətə çatdırdı ki, Fərzalı müəllimin oğlu Natiq də bu Dram Teatrında aktyor kimi çalışmaq kollektivin doğma və sevilen üzvünə çevrilib. Bu mənada bu yubiley həm də bizim də kollektivimizin şənliyidir və belə oğul böyütdüyü üçün də yubilyara təşəkkür etdi.

Teatrın keçmiş direktoru olan Əməkdar mədəniyyət işçisi İftixar Piriyev də şairə xoş təbriklər ünvanlayıb, Natiqin bu Dram Teatrında aktyor kimi sevilen rollar ifa etdiyini bildirdi. Hər ikisinə yaradıcılıq uğurları arzuladı.

Şamaxıdan tədbirə təşrif gətirmiş sənətkar Rafiq müəllim özünün əl işi nümunəsi olaraq araya-ərsəyə gətirdiyi sənət əsərini yubilyara təqdim etdi.

Tədbirdə söz-sənət adamlarından Salyandan təşrif buyurmuş Loğman, Aşıq Ədalət Dəlidağlı, Tərənə Gədəbəyli, Sona Nərimanqızı, şairə-aşıq Aişə Səyyadqızı, Şakir Bakiroğlu, Arzu xanım, Niyaz İlyasoğlu, şair Fərzalı Abbasəlioğlunun nəvələri və başqaları şairin şeirlərini ifa etdilər, rəngarəng musiqilər ifa etdilər, dəyərli təbrik nitqləri söyləyib gül buketləri hədiyyə etdilər.

Sonda şair F. Abbasəlioğlu şeirlərindən nümunələr söyləyib, tədbirin təşkilatçılarna, iştirakçılara minnətdarlıq duyğularını ifadə etdi. Yubilyarın oğlu Natiq bəy də atasına səmimi təbriklər işığında iştirakçılara təşəkkürlərini çatdırdı.

Şakir Əlifəoğlu

Bir neçə həftə bundan əvvəl vacib işimlə əlaqədar Mətbuat prospektindəki nəşriyyata getmişdim. İkinci mərtəbədə yaxın dostum, məşhur yazar, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, uzun illər yorulmadan "Xudafərin" qəzetinə redaktor olmuş, hazırda da həmin qəzetin təsisçisi və yenə də redaktoru olan Şakir Albali ilə çox səmimi görüşdük. Qısa hal-əhvaldan sonra o, əlindəki qəzet toplusundan birini tez çıxarıb verdi mənə və fərəhlə dedi: - Bəhrəm müəllim, nə yaxşı rastlaşdıq, elə sizi axtarırdım. Bu da "Xudafərin" in təzə nəşr olunan nömrələrindən biridir. O, tez əlindəki qəzetlərdən birini də aqıb mənə göstərdi. İlk baxışdan qəzetin tərtibatı diqqətimi çox cəlb etdiyindən qəzeti anı olaraq tez nəzərdən keçirməyə başladım. Birinci səhifədən qəzetin "Ulu Xudafərin" adı altında çap edildiyini gördüm.

Doğrusu, qəzetin yeni adla çap olunması mənə lap çox maraqlandırdı. Mənim çox təəccübləndiyimi görəndə Şakir müəllim sevincək dedi: - Bəhrəm müəllim, çox da təəccüblənməyin. Müəyyən səbəblərə görə bu ildən rayon qəzetlərinin nəşri dayanır. Bizim rayon qəzeti də onlardan biridir. Mən rayon qəzetimizin nəşrinin dayandırılmasına dözə bilmədim, qərara gəldim ki, özüm ma-

qəzetimiz həmişə əhalinin birlik səsi olmusdur.

23 avqust 1993-cü ildə rayonumuz erməni vandalları tərəfindən qəflətən işğal edildi. Əliyalın kömək-siz qalan əhali öz doğma ata-baba torpaqlarından, isti yurd-yuvalarından perik salındı. Rayon əhalisi öz doğma yurdlarından perik düşərək Respublikamızın 58 rayonunda məskunlaşmalı oldular. Çətinliklərlə,

Yaxşılıq heç vaxt unudulmur

liyyəledirəm, əzab-əziyyətinə də dözm...

"Xudafərin" sözünün qarşısına da "Ulu" sözünü özüm əlavə etdim. Qoy indi də bu ad altında çap olunsun. Elə hiss edərdim ki, bu ad daha çox yerinə düşüb. Bu yeni ad altında qəzetimizin çap olunması yenə də böyük oxucu kütləsinin marağına səbəb olacaq. Hər yeni nömrəsi əvvəlki nömrələr kimi yenə də rəğbətə qarşılanacaq, geniş oxucu kütləsinin qəlbinə yenə də yol açacaq. Hər nömrəsinin yolu həyəcanla, çox intizarla gözləniləcək. Əldən-ələ gəzəcək yenə də.

Qəzetçilik işində dərin bilgiyə, geniş təcrübəyə malik olan çox təəssübkeş, hədsiz dərəcədə vətənpərvər olan, zəhmətsevərliyi sayəsində elmi nailiyyətlər qazanmış, hal-hazırda da filologiya elmləri doktoru kimi geniş ictimaiyyətdə tanınan elm adamına, yaxın dostum Şakir Albaliyə qarşı qəlbimdə olan rəğbət hissi lap aşıb-daşdı. Onun hədsiz dərəcədə yurd-yuva sevr, çox qeyrətli, çox hünerli vətənpərvər bir oğul olduğunu əvvəldən də bildirdim. İndi qəzet sahəsində də atdığı bir çox cəsarətli, hünerli addımı gənc alim kim olduğunu bir daha üzə çıxartdı. Onun "Xudafərin" sözünün adının əvvəlinə "Ulu" sözünü, təyini də əlavə etməsi lap yerinə düşüb. Çünki qədim mədəniyyətimizin əvəzsiz, unikal incilərindən olan Qərblə-Şərqlə arasındakı böyük ticarət əlaqələrini tarixən yaradan da qədim Xudafərin körpüləridir.

Fəxrli deyə bilərəm ki, bu möhtəşəm körpülər çox ulu ösrlərdə izi qalan qədim mədəniyyətimizin tarixi etalonudur. Bu ulu talonumuz çox qədimlərə gedib çıxır. Bu da bizim tarixi qürur yerimiz, mədəniyyət sahəsində böyük qürurverici nailiyyətlərimizdir.

Hörmətli Şakir müəllim, fərəhlə deyə bilərəm ki, uzun illər müxtəlif adlar altında müxtəlif redaktorların rəhbərliyi ilə çap olunmuş hazırkı rayon qəzetimiz həmişə Cəbrayıl əhalisinin çox sevimli, istəkli olmuşdur. Fərəhlə demək olar ki, onun hər nömrəsi daim əldən-ələ gəzməmişdir. Bu barədə tanınmış qəzetçi, məşhur alim Həsən bəy Zərdabi yerində demişdir: "Sən xalq üçün çalış, o da sənənin qədrini bilsin".

Fərəhlə deyə bilərəm ki, rayon qəzetimiz nəşrə başladığı ilk günlərdən Cəbrayıl əhalisinin mənəviyyət güzgüsü olmuş, o əhali ilə birlikdə yaşamışdır. Heç şübhəsiz ki, bu da orada çalışan jurnalist kollektivinin dərin savadından, geniş dünyagörüşündən, yaradıcılıq qabiliyyətindən irəli gəlir. Doğrudan da, rayon

müxtəlif məhrumiyətlərlə üzleşməli oldular. Uzun illər yurd həsrətinə, torpaq nisgilinə dözməli oldular. Belə bir çətin məqamda qəlbləri göyümgöyüm göynəyən əhaliyə mənəvi cəhətdən ancaq "Xudafərin" dayaq oldu. Bir-birlərindən aralı, çox uzaq düşən əhalinin yaralı qəlblərinə ancaq "Xudafərin" təsəlli oldu. Yanan qəlblərə, təşnə ürəklərə gətirdiyi yeni-yeni xəbərlərlə xeyli yüngüllük verdi. İmdada çatdı, köməyə yetdi. Əziz bir tutiyə kimi də onu hamı qoruyub saxlamağı özlərinə borc bildi. Hətta ciblərində gəzdirenlər də oldu, dəyərli bir xatirə kimi qorunub, saxlandı.

Hörmətli Şakir müəllim, qəzetlə bağlı bir xatirəmi heç vaxt unuda bilmərəm. Onu daim tarixə çevrilmiş bir əziz xatirə kimi daim yada salıram, xatırlayıram.

Yaxşı yadımdadır. 1966-cı ilin oktyabrıydı. Qonşu Şükürbəyli kənd orta məktəbində oxuyurdum. 11-ci sinifdə olduğumuza görə boş vaxtımız az olurdu. Bu çətinliyə baxmayaraq, biz - Murad, Həsən və mən tez-tez rayon qəzetinə müxtəlif mövzulu məqalələr də yazırdıq. Hamısı da çap olunurdu. O vaxtlar Şükürbəyli kənd orta məktəbi bir akademiya kimi tanınırdı. Orada çox savadlı müəllimlər dərs deyirdilər. Bizim məqalələri qəzetdə oxuyanda hətta onlar da çox sevinir, bizi təbrik edirdilər.

Heç yadımdan çıxmaz. Bir gün, həftənin 5-ci günü, axşamcaığı rayonun mərkəzinə getdik. Məqsədimiz "Kolkoxçu" qəzeti redaksiyası ilə tanış olmaq idi. Bir çaylağın üstündəki demir körpüdən keçib sağ tərəfdə yerləşən böyük binanın qarşısına gəldik. Öyrəndik ki, düz gəlmişik. O binada da redaksiya yerləşirdi. Bizi qapıda səliqəli geyinmiş, qara saçları az seyrəlmiş bir kişi qarşılayıb dedi: - Gözlə balalar, yəqin redaksiyaya gəlmisiniz. İndi vaxtınız olub, gec deyil, lap yaxşı vaxtdı. Hamı işdedir.

- Bəli, dedik.

- Gəlin içəri gedək. Redaktor Sirac müəllim də otağındadır.

Biz dərhal onunla bərabər içəri keçdik. O, bizi qarşıdakı otağa aparıb, salam verəndən sonra dedi, hörmətli Sirac müəllim, bu şagirdlər Şükürbəyli orta məktəbindən redaksiyaya tanış olmağa gəliblər. Məqalələri qəzetdə çap olunur.

- Çox yaxşı, əziz balalar, bura redaksiyadır, mən redaktoram. Sizi gətirən işçi də müavindir, Ədil müəllimdir. Sizin yazıları oxuyuram. Çalışın, yaxşı oxuyun, bizimlə də tez-tez əlaqə saxlayın. Həmişə çalışın ki, gələcəkdə xalqımızın layiqli vətəndaşları olasınız. Öz dərin savadınızla, hət-

rəfli biliyinizlə xalqımıza, vətənimizə gələcəkdə çox xeyir verərsiniz. Vətənimizin sizə çox ehtiyacı olacaq.

Həmin gün o görüşdən sonra biz sanki böyük bir zəfər qazanmışdıq. Sevincimiz yerə-göyə sığmırdı. Təhsilə qarşı qəlbimizdə xüsusi bir maraqa oyanmışdı həmin görüşdən sonra.

Hörmətli Şakir müəllim, bu epizodu ona görə xatırlamalı oldum ki, verilən dəyərli məsləhət, göstərilən düzgün yol insan həyatında həmişə əsas, aparıcı rol oynayır. Adam sonradan keçirdiyi həyat yoluna diqqətlə nəzər yetirəndə bu dəyərli məsləhətləri tez-tez xatırlamalı olur. Bu dəyərli məsləhətləri deyənlərə, xeyirli yol göstərənlərə Allahdan rəhmət diləyir-sən. Onlara borclu olduğunu bir daha düşünməli olursan. Belə mənalı görüşlər, dəyərli məsləhətlər heç vaxt unudulmur.

Deyirlər ki, böyük rus tənqidçisi V.Q.Belinski məşhur yazıçı Qoqulun

"Şinel" hekayəsini çox maraqla oxuyandan sonra deyib: "Bizim hamımız Qoqulun "Şinel"indən çıxmışıq. Onun sayəsində biz yaranmışıq, tanınmışıq. Biz bunu heç vaxt unuda bilmərik. Ona daim borcluuyq, ona minnətdər olmalıyıq.

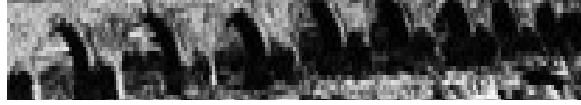
Hörmətli Şakir müəllim, bunu deməklə məqsədim odur ki, bizim hamımızın ilk yazılarımız rayonumuzda nəşr olunan, rayon əhalisinin mənəvi güzgüsü hesab olunan, həmişə həvəslə yolu gözlənilən rayon qəzetində çap olunub. Mətbuat sahəsində bizə ilk sevinci, əvəzsiz fərəhi rayon qəzetimiz bəxş edib. İllər ötdükcə biz yavaş-yavaş Respublikamızda çap olunan müxtəlif qəzet və jurnallara doğru addımlamışıq. Rayon qəzetimizin bizə verdiyi bu ilk sevinc, fərəhləndirici stimullar illər keçdikcə yavaş-yavaş artmağa başlayıb. Qazandıığımız böyük uğurlar bizə həmişə yeni ruh verib, sevincimizi, fərəhimizi daha da artırıb. Bizim hamımızı daim yeni-yeni uğurlar qazanmağa sövq edib. Bu cəhətdən də biz hamımız sevimli rayon qəzetimizə daim minnətdar olmalıyıq. Onu daim yaşatmaq, çap etdirmək, ona dayaq olmaq, bizim hamımızın borcudur. Çünki o ən çətin məqamlarda da bizə müxtəlif məlumatlar çatdırıb. Nə qədər çətin olsa da, həmişə rayon əhalisi ilə birlikdə olub, heç vaxt əhaldən ayrılmayıb. O, həmişə köməyimizə çatıb, dar məqamlarda da imdadımıza yetişib. Hətta qaçqınlıq həyatı yaşayanda da öz maraqlı xəbərləri, yeni-yeni məlumatları ilə yurd-yuva nisgilli, torpaq həsrətli qəlbərə yeni-yeni xəbərlər çatdırıb. Doğma yurd-yuvası üçün göyüm-göyüm göynəyən qəlblərə təsəlli verib, kömək olub.

Sizin də "Xudafərin" qəzetinin çətin məqamında son anda köməyinə yetişib, onun yenidən yaşamasına kömək etməyiniz, sizin - məşhur bir yazarın, tanınmış bir elm adamının mərdliyindən, xeyirxahlığından, tükənməz səxavətindən və vətənpərvərliyindən xəbər verir. Bu münasibətlə mən də sizi ürəkdən təbrik edir, sizə can sağlığı, uzun ömür arzulayıram.

Şair sizin kimi vətən, el-oba qədri bilən ər oğurlar haqqında yaxşı deyib:

Oğul ki vətənə, xalqa oldu yar, Ananın başına güllü tac qoyar.

Bəhrəm Sarıcallı (Zeynalov)
Azərbaycan Yazıçılar və Jurnalistlər Birliklərinin üzvü,
Ali kateqoriyalı ingilis dili müəllimi

Bir qazinin uğur hekayəsi

İdrisli Pərvin Hüseyn oğlu 1992-ci ildə Gəncə şəhərində anadan olmuşdur. Əslən Cəbrayılın Sirik kəndindəndir.

2009-cu ildə ADAU-nun iqtisadiyyat fakültəsinin "dünya iqtisadiyyatı" ixtisasına qəbul olmuş, 2013-cü ildə həmin ixtisasın "Xüsusi istedadlar" qrupunda təhsilini başa vurub.

Hərbi xidməti daha vacib hesab edən Pərvin 2013/2014-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonunun "Kiçik Soyuq" deyilən hərbi hissədə hərbi xidmət keçib.

2014/2015-ci illərdə ADAU-nun beynəlxalq əlaqələr şöbəsində əmək fəaliyyətinə başlayıb, 2016-cı ildə Azərbaycan və Macarıstan Respublikalarının Dövlətlərarası kadr

hazırlığı proqramı əsasında təşkil edilən imtahanlarda müvəffəqiyyət qazanaraq Macarıstanın Debrecen Universitetinin "aqröbiznes və menecment" ixtisası üzrə magistraturaya qəbul olunmuşdur. 2018-ci ildə həmin ali təhsil müəssisəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir. Gənc kadr kimi müxtəlif yerlərə dəvət olsa da, vətəninə qayıtmaq üstün tutmuşdur.

2018-ci ildən Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyində gənc kadr kimi fəaliyyətə başlayır. Elmi-tədqiqat işinə olan maraqla Pərvin 2019-cu ildə ADAU-da Ümumi İqtisadiyyat ixtisası üzrə qiyabi doktoranturaya qəbul olmuşdur.

2020-ci ildə Qarabağ uğrunda II Vətən savaşında İdrisli Pərvin Hüseyn oğlu torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi işçi heyətində ilk savaşa yollanan könüllü oldu.

Yaxşı yadımdadı: 26 sentyabr günü Bakıdan Gəncə çağırış məntəqəsinə gəlməliydi. Hazırlaşdıq görüşünə gedək. Lakin xəbər etdi ki, sabah təzədən gələcəm. Sabahı erkən çağırış məntəqəsinə getdim. Hər kəsin sifətində min bir düşüncəylə dərin bir susqunluq vardı.

Mənim uşaqlıq dostum Hüseyn müəllim Pərvinlə nəsə danışdı. Dedim qoy ata-bala rahat söhbət etsinlər. Bir az aralandım. Az keçməmiş Pərvinin yüksək tonda iradı ildırım kimi ətrafa yayıldı. Etmə, Ata! Səndən imtina edəm.

Hüseyn müəllim hərbi xidmətlə əlaqədar hansısa imtiyazı haqqında ona nəsə demişdi. Beləcə, onu məntəqəyə təhvil verib, hamı kimi işin sonunu gözləməli olduq.

Ali Baş Komandan və xalqımızın monolit birliyindən ruhlanan ordumuzun cəbhədən cəbhəyə zəfər dolu azadlıq yürüşü hamıda bir inam hissi formalaşdırdı. Qələbə yaxındaydı.

Müharibənin qurtarmasına sayılı günlər qalmışdı, İdrisovlar ailəsində də gərgin intizar dolu bir ab-hava hökm sürürdü. Bir ziyalı kimi hərbi vəziyyəti qiymətləndirən Hüseyn müəllim çox yüksək səbr və iradə

nümayiş etdirirdi. Nəhayət, bir gün bizə gəlib əsl həqiqəti açdı:

- Açıb-bükə bilmirəm, - dedi, qardaş. Uşaqdan 7 gündür xəbər yoxdur.

Artıq bu ağır, müşkül vəziyyət hamını üşüdüdü. Elə bu arada qəfil bir zəng hər şeyi dəyişdi.

Şuşanın alınması uğrunda gedən ölüm-dirim savaşında yaxınlığa düşən minamyoq mərmisinə tuş gələn döyüşçü qrupun bütün üzvləri kimi bu partlayışdan zədə alan Pərvin də hərbi xəstəxanaya yerləşdirilmişdi.

"Seyfəli" döyüş hazırlığı düşərgəsindən başlayan və Füzulinin-Hadrutun-Şuşanın-Laçının azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdən keçən Pərvin, hərbi birləşmənin tərkibində kövrək uşaqlıq xatirələri ilə dolu olan, axarlı-baxarlı dogma Cəbrayıl və ordan Qubadlıya üz tutdu.

Elə Qubadlıda da Zəfər xəbəri ilə müharibəni başa vurdu.

2020-ci ilin dekabr ayının 27-də ordudan tərxis olunan Pərvin İdrisli Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyində iş yerinə qayıtdı.

Müharibənin yekunlarına görə, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev tərəfindən 2020-ci ilin dekabr ayında imzalanan Fərmanla İdrisli Pərvin döyüşlərdə şücaətinə görə "Şuşanın azad olunmasına görə" medalı ilə təltif edildi.

Qeyd edim ki, İdrisli Pərvin Hüseyn oğlu Yeni Azərbaycan Partiyasının da fəal üzvüdür.

2024-cü ildə doktoranturayı başa vuran Pərvin Dissertasiya işini müvəffəqiyyətlə müdafiə etdi. Sənədlərini Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasına təqdim etdi. 2025-ci ilin 8 iyununda iqtisad elmləri üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə layiq görüldü.

Respublikanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzində yüksək perspektivli kadrlardan biri kimi işində məsuliyyətli və verilən tapşırıqları Avropa təhsili və işgüzarlığı səviyyəsində yüksək dəqiqliklə və vaxtında yerinə yetirir.

Adətən Avropa təhsil tərbiyəsi görmüş gənclərimiz ölkədə işləməyə çətin adaptasiya olunur.

Lakin yüksək milli vətənpərvərlik sayəsində Pərvin kollektivə uyğunlaşmış, bacarığı ilə rəğbət qazanmışdır. Onun vətənpərvərliyi, dürüstlüyü və vətəndaşlıq borcuna sadıqlığı də xüsusi qeyd olunmalıdır.

İntizamlı, məsuliyyətli və peşəkar mütəxəssis olan Pərvin İdrisli Qazi kimi də, döyüşlərdə qazandığı medalı, elmi dərəcəsi, 3 dil bilməsi ilə də özünü xüsusi imtiyazlılıq iddiasından uzaq tutur. Bütün bunlara rəğmən xalqımıza və dövlətimizə xidmət etmişəm deyir.

Fiziki və mənəvi hazırlıq səviyyəsini yüksək saxlayan, öz üzərində işləyən, bilik və bacarıqlarını artırmağa səy göstərən Pərvin kimi dürüst, səmimi, savadlı və bacarıqlı gənclər cəmiyyətin sərəvəti, millətimizə başucalıqı gətirən əsl gənclik örneyidir.

Vaqif Mirzaliyev,
ADAU-nun dosenti

İnstitutun alimi Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində məruzə edib

9 aprel 2026-cı ildə Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində "Bir dastanın yaddaşı – bir xalqın tarixi" adlı tədbir təşkil olunub. Tədbir 9 aprel – "Kitabi-Dədə Qorqud" Gününə həsr edilib.

Tədbir Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin innovasiyalar və təhsil proqramları şöbəsi və Bakı Biznes Universitetinin Humanitar Elmlər kafedrası ilə birgə əməkdaşlıq çərçivəsində baş tutub.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Tədbirdə AMEA Folklor İnstitutunun "Mifologiya" şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, filologiya elmləri doktoru Şakir Albaliyev "Kitabi-Dədə Qorqud": müqəddimə işığında görünənlər mövzusunda məruzə etmişdir. Məruzəçi dastanın milli-mənəvi dəyərlərin formalaşmasında rolundan bəhs edərək, eposun obrazları ilə atalar məsələlərinin müasir filoloji tədqiqatlarla müqayisəli təhlil etmiş və tədrisdəki

əhəmiyyətində diqqət ediləcək məqamları vurğulamışdır.

Daha sonra çıxış edən Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin əməkdaşları, Bakı Biznes Universitetinin müəllimlərinin məruzələrinə "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının Azərbaycan xalqının tarixi yaddaşındakı yeri, müxtəlif sahələr üzrə tədqiqatın mühümlüyü və müasir araşdırmalarda tətbiqi barədə məlumat verilib.

Tədbirin bədii hissəsində "Dədə Qorqud" filmindən qısa fraqment nümayiş olunub, tələbələr ifasında dastandan şeirlər səsləndirilib. Eyni zamanda Dədə Qorqud obrazı və Oğuz igidlərindən bəhs edən səhnəcik təqdim edilib.

Tədbirin sonunda iştirakçılara təşəkkürnamələr təqdim edilib.

Folklorşünas Şakir Albaliyev: "Novruz bayramı insanların dünyanı, təbiəti dərk etməsi çağlarından başlayır"

Tərcümədə "yeni gün" mənasını verən Novruz, Orta Asiyadan Yaxın Şərqlə qədər uzanan geniş coğrafi ərazidə yaşayan xalqlar tərəfindən 21 martda qeyd olunur.

Qədim dövrlərdən bəri müxtəlif xalqlar yazın başlanğıcını, kənd təsərrüfatı fəaliyyətlərinin başladığını və məhsul mövsümünü qeyd ediblər. Məsələn; qədim Babilədə Akitu festivalı adlanan bayramlar ilin ilk ayı hesab edilən aprelin ilk on iki gününə təsadüf edirdi. İbraniyə birinci, altıncı, yeddinci və doqquzuncu ayların ilk günlərini Yeni il günü kimi qeyd edirdilər. Mənşəyi Kənanlılara gedib çıxan israililərin yeddi günlük Pasha festivalı da ilin ilk ayında arpa yığımı ilə üst-üstə düşürdü.

Novruz şənliklərinin harada və nə vaxt başladığı məlum olmasa da, Novruzun Zerdüştlükdən əvvəlki dövrlərdən mövcud olduğu dair müxtəlif məlumatlar mövcuddur.

Folklorşünas Şakir Albaliyev Bizim Yol.info xəbər portalına açıqlamasında bildirib ki, Novruz bayramı insanların dünyanı, təbiəti dərk etməsi çağlarına dayanır.

"İnsan şüuru dünyanı və dünyanın yaradılışını dərk etdiyi o dövrdə dünyaya metaforik fəlsəfi yanaşma tərzini yarandı. Novruzun fəlsəfi də dünyaya yaradılış fəlsəfəsidir. Yeni yaradılışın necə bərqərar olması, insanın dünyaya münasibəti və sair kimi sualların cavablarını özləri üçün aydınlaşdıranda Novruz bayramı düşüncədə formalaşmağa başladı.

Novruz yaranış bayramıdır. Su, od, yel və torpaq dörd yaranış ünsürünün bunların əsasında yaranış bərqərar olunur, həyat canlanır. Həyatın rəmzi fəlsəfi mənası timsalında bahar fəslinin gəlişi şərəfinə Novruz bayramını keçirməyə başladılar"- deyə Şakir Albaliyev qeyd edib.

"Dörd yaradılış ünsüründən biri də oddur. Od çərşənbəsi də məhz həmin oda bağlı inamı özündə əks etdirir və xalq inanclarında od müqəddəs olmuşdur"-deyə Şakir Albaliyev bildirib.

"Od çərşənbəsində tonqal üzərindən tullanma ənənəsinin tarixi mənşəyi odun təmizləyici missiyası ilə bağlıdır. Bu adət də o simvolik mənanı daşıyır ki, insanlar od üzərindən tullanmaqla özlərini təmizləyirlər.

Od həm də təmizləmə vasitəsidir, necə ki, su təmizləmə vasitəsidir, odda yandırma

da həm təmizləmə vasitəsidir. İnsanlar oddan adlamaqla özlərinin keçmiş dərdlərini, yaralarını odda yandırmaq şəklində düşünmüşdülər. Necə ki, su ilə insan həm fiziki, həm də mənəvi baxımdan təmizlənir, od da belə bir misiyanı öz üzərinə götürüb. Odun üstündən atılmaqla "ağırlığım, uğurluğum odlara" deməklə keçmiş dərdi -səri- belanı qovmaq və növbəti Novruzda təzə ab- hava ilə mənəvi baxımdan təmiz halda adlamağı düşünmüşlər"-deyə folklorşünas əlavə edib.

Şakir Albaliyev qeyd edib ki, Novruzun tarixi Zerdüştlüyün tarixindən daha çoxdur: "Novruzun fəlsəfəsinin, Novruzun odla bağlı müqəddəs görüşlərinin zerdüştlüyə təsiri kimi düşünmək lazımdır. Novruzda odla bağlı olan müqəddəs ünsürlər, müqəddəs ənənələr, davranışlar zerdüştlük dinində də təqdir olunmuş və zerdüştlüyə də öz əsaslı təsirini göstərmişdir. Yeni od müqəddəs hesab olunur. Eyni zamanda bu müqəddəslik Novruzun da kökündə, fəlsəfəsində dayanır. Yeni Zerdüştlük Novruzdan təsirlənib".

Folklorşünas hesab edir ki, bu bayramın tarixi bəşərin dünyanı dərk etməsi dövründən hesablanır, o dövrdən başlanır və minillər keçib.

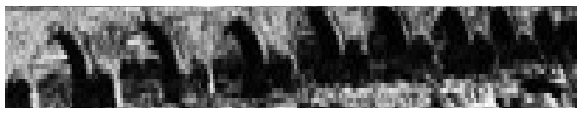
"Bu bayram elə bir nəhəng mədəniyyət hadisəsidir ki, təbii ki, onda müəyyən dəyişmələr də, əvəzləmələr də olub, olması təbii- dir. Amma bu dəyişmələr-transformasiyalar o qədər ləng şəkildə gedir ki, insanlar hiss edə bilmirlər ki, bu dəyişiklik baş verir. Bunu ancaq tədqiqatlar yolu ilə, alimlərin araşdırmaları yolu ilə müəyyən etmək mümkündür"-deyə folklorşünas bildirib ki, Novruz bayramı İslam və Türk dünyasında, Şərqlə ölkələrində qeyd olunur.

Şakir Albaliyevin fikrincə, bu bayram Türk-İslam dünyasının, Şərqlə dünyasının ortaq mənəvi-mədəni bayramıdır.

Qeyd edək ki, tarixən od və su ilə əlaqəli elementlər Novruz şənliklərinin ən görkəmli aspektlərindən biri olub. Novruz günü və axşamı insanlar meydanlarda yanan tonqalların ətrafına toplaşır, günahlarından təmizlənmək və bəxtlərini yaxşılaşdırmaq üçün onların üzərindən tullanırlar. Bəzi türk tayfalarında Novruz günündə demir qızdırılır və odda döyülür. Novruzdan əvvəl buğda və mərcimək kimi dənli bitkilər isladılır və cücərdir.

İradə Cəli

Şövkət Zərin Horovlu-85

mağı bacarmalıdır. Qadın yazarlar arasında Şövkət Zərin Horovlu mühüm uğurlar qazanıb və ona yeni-yeni uğurlar arzulayırıq.

Rəfail Tağızadə çıxışında Şövkət Horovlu yaradıcılığında Qarabağ mövzusunun qırmızı xətt kimi keçdiyini qeyd etdi: "Ömür nağılı" kitabında yazıçının güclü yaddaşa sahib olması sayəsində mühüm məqamlara toxunduğunu və bunun yaradıcılığa güclü təsiri olduğunu dilə gətirdi. Vətən ağrısı, həsrət, cəmiyyətin ağırları kimi məsələlərin yazılarında əsas yer tutur...

Şairə-yazıçının yubileyi

Aprəl 23-də AYB-nin Natəvan klubunda tanınmış yazıçı-şairə Şövkət Zərin Horovlunun 85 illik yubileyi keçirildi. Yubilyarın 85 yaş ərəfəsində araya - ərsəyə gələn və Rəfail Tağızadənin redaktorluğu ilə nəşr olunmuş "Sözə vurulan naxışlar" (Füyuzat", 2026) kitabı da dəyərli söz adamlarının və alimlərin Şövkət xanımın yaradıcılığı haqda təhlil xarakterli yazıları özündə əks etdirməklə tədbir iştirakçılarında hədiyyə olundu.

Tədbiri giriş sözü ilə Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri Rəşad Məcid açdı. Şövkət Horovlunun həm şeir, həm də nəsr aləmində mühüm uğurlarından bəhs açdı. AYB-nin sədri Anar müəllimin imzasıyla yazılmış AYB-nin Fəxri diplomunu yubilyara təqdim etdi.

Daha sonra tədbir şair-tənqidçi Əsəd Cahangirin aparıcılığı ilə davam etdirildi.

Ş.Z.Horovlu yaradıcılığından danışan Əsəd Cahangir 1950-1960-cı illərin əvvəllərində yazıçı ola bilməyin çətinliyindən söz açdı. Qeyd etdi ki, Şövkət xanım birdən-birə gəlib şair olmayıb. Həyatın bir çox çətinliklərindən keçərək gəlib bu zirvəyə yüksəlib. Xüsusən də xanım üçün, həyat yoldaşı olmaq, ailə-məişət qayğıları və həm də yazar olmaq çətinlikdir. Şövkət Horovlunun həyat yolu müharibələrdən keçib: Böyük Vətən müharibəsi, Əfqanıstan müharibəsi və Qarabağ müharibəsinin içindən keçən Şövkət xanıma bu müharibələr sağalmaz yaralar vurub və bu ağrı-acıları onu müdrikləşdirib. Onun yaradıcılığında bu amillər qırmızı xətt kimi gəlib keçib. Başlıca mövzusu vətənpərvərlik olan şairənin yaradıcılığında iki mühüm xətt nəzərə çarpır: Azərbaycanımızın vəhdəti və Qarabağ mövzusu.

Daha sonra Əsəd Cahangir Şövkət Zərin Horovlunun poeziyasında M.Şəhriyarın və S.Vurğunun mühüm təsirinin olduğunu qeyd edib, şeirlərindən nümunələr səsləndirib, onun milli ruhlu bir şair olduğunu vurğuladı. Şövkət xanımın yaradıcılığının bir hissəsini də nəsr əsərlərinin təşkil etdiyini diqqətə çatdıran Ə.Cahangir sözü "Ədəbiyyat qəzeti"nin əməkdaşı Sərvaz Hüseynoğluya verdi.

Sərvaz müəllim çıxışında Ş.Z.Horovlu yaradıcılığının özünəməxsus cəhətlərinə toxundu, faciələrimizin bədii salnaməsini yazdığını qeyd etdi. Bildirdi ki, vətəndaşlıq duyğusu ilə yazdığı əsərlərində insan necə olmalıdır sualına bədii ustalıqla cavab verir. Onun gənclik duyğuları yaradıcılığının indiki dövründə də ana xətti təşkil edir, - deyər yazıçıya gənclik enerjisi və yazıb-yaratmaq uğurları arzuladı.

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Adil Cəmil çıxışında qeyd etdi ki, Şövkət xanım ədəbiyyata şeirlə gəlib, sonradan nəsrə keçib. Nəsr yazmaq hər yazarda uğurlu alınmır. Ancaq Şövkət xanımda dünyaya duyumu var. Onun təsvir etdiyi məkanlarla tanışlığı - həyatı materiallar kitabında dolğun şəkildə öz əksini tapır. Ümumiyyətlə, ədib sözlə davran-

Tarixçi alim Lətifə xanım Şövkət xanıma fəaliyyətdə olan məhsuldar yazıçı kimi xarakterizə edib, aforizmlərindən danışdı.

Təranə Məmməd çıxışında vətənə bağlı bir yazar olan Şövkət xanımın həyatda çox əziyyətlər görsə də, ucalıqda qalmağı bacardığını dedi. Bildirdi ki, əsərində kişi xarakterlərini çox güclü verə bilir.

Filologiya elmləri doktoru Esmira Fuad Şövkət Horovlunun həm şeirdə, həm də nəsrde uğurla çıxış etdiyindən danışdı, onun haqqında bir neçə dəfə yazdığını, hətta bu yazılardan birinin Amerikada çap olunduğunu diqqətə çatdırdı.

Nasir Həcər Paşayeva "Şövkət xanımın şeirlərini həm modern, həm də klassik üslub kimi qəbul etmək olar", - deyib ona cansağlığı, uğurlar arzuladı.

Kəmalə Abiyeva: - Şövkət xanımın poeziyasını, nəsrini oxuyursan, yazıb-yaratmağa həvəslənirsən. Dili aydın, səlisdir, şeiri elə bil adamlı söhbət edirmiş kimi təhkiyədədir. Oxucu özünü orada görə bilir.

"Yeni təkəkkür" qəzetinin baş redaktoru Əməkdar jurnalist Şəmsiyyə Musaqızı Şövkət xanımla bağlı xatirələr işığında söz açdı, dedi ki, Şövkət xanım deyir ki, Böyük Vətən müharibəsi onun uşaqlığını əlindən alıb. Allah o qədər sağlam ömür versin ki, gedib doğulduğu Horovlu kəndində yaşasın-yaratsın və itirdiyi uşaqlıq illərinin əvəzini çıxsın.

Şairə-yazar Sevda Səferli: - Arazın qızı, Turan sevdalısı, quzeyli-güneyli Azərbaycanımızın qızı kimi Şövkət xanımdan söz açıb, qeyd etdi ki, o, Təbrizi mərd, qoca Təbriz kimi təsvir edir. Mən onu qürurlu xanım kimi sevirəm.

Tədbirdə yazar Nüşabə Məmmədli, "Yada düşdü" jurnalının baş redaktoru Nəzakət Məmmədli, nasir-şair, tərcüməçi Kamran Nəzirli, bu sətirlərin müəllifi olan mən - Şakir Əlif oğlu, qəzəlxan Mahcamal xanım, "Vətəndən vətənə" kitabının müəllifi Mənzər Niyarlı, filoloq-alim Məziyyə Nəcəfova, şairə Arzu Nehrəmi, yazar Əntiqə Qonaq, Elmira Aslanxanlı, necət Ramidə xanım və başqaları çıxışlarında Şövkət xanıma uzun ömür, cansağlığı, yaradıcılıq uğurları arzuladılar, gül buketləri hədiyyə etdilər.

Sonda yubilyar Şövkət xanım iştirakçılara təşəkkürlərini bildirdi: - 85-in zirvəsindən geri boylanırsan, baxırsan ki, neyləmişəm deyirsən? Əlimizdən gələn sözdür. Söz qoymuşuq özümüzdən sonraya, - deyirik. Bu sözlərdən sonra Şövkət xanım Horovlu yeni yazdığı "Qocalıq" şeirini oxudu. Sonda xatirə şəkilləri çəkdirildi.

Şakir Albaliyev

Vaqif Rüstəmov - 75

Yubiley işığı və "Yurd həsrəti"

Aprəl 27-də AYB-nin Natəvan klubunda həmyerlimiz yazıçı Vaqif Misir oğlu Rüstəmovun anadan olmasının 75 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirildi. Dövlət Himninin səsləndirilməsi və şəhidlərimizin xatirəsinin anılması ilə başlanan tədbirdə həm də yazıçının şair-publisist, Qabaqcıl Təhsil işçisi Hidayət Səfərlinin redaktorluğu ilə çıxan "Yurd həsrəti" ("İmza" Nəşrlər Evi, 2026) adlı sənədli romanının təqdimatı da oldu.

Tədbirin aparıcısı AYB-nin katibi Səlim Babulla oğlu giriş sözü ilə tədbiri açdı. Qeyd etdi ki, həm Vaqif Rüstəmovun 75 illik yubileyidir, həm də onun "Yurd həsrəti" kitabının təqdimatıdır. Vaqif Rüstəmovun yazıçı kimi, tarixçi kimi yazdığı əsərlərdən söz açan S.Babulla oğlu yubilyarın "Yurd həsrəti" kitabının da məzmununa toxundu. Bildirdi ki, əsərdə baş verən hadisələr 2-ci Dünya müharibəsində faşistlərə əsir düşmüş Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndindən olan İsmayıl Səxavət Abı oğlunun (Həsən bəy İsmaili) canlı həyat tarixçəsi üzərində qurulmuşdur.

Səlim Babulla oğlu ixtisasca tarixçi olan Vaqif Rüstəmovun yazıçı kimi də tarixi hadisələrə üstünlük verməsindən və romanı tarixi faktlara söykənməklə yazmasından geniş söz açdı. Çıxışının sonunda AYB-nin sədri Xalq yazıçısı Anarın adından yubilyara AYB-nin Fəxri diplomunu təqdim etdi.

Yazıçı Elçin Hüseynbəyli çıxışında romanın bədii məziyyətlərindən söz açdı.

"Xarı Bülbül" jurnalının baş redaktoru Ziyadxan Budaq maraqlı və məzmunlu çıxışında qeyd etdi ki, biz taleyi görməsək də, tale bizi izləyir. Talelər qədəm qoyduqca, talelər yaşandıqca insan ömrünün mənasına çevrilir. Vaqif Rüstəmovun taleyində yazıçılıq da varmış və mən onu yazıçı olandan sonra tanımışam. Sadə bir ömür yaşayıb və sadə insanlar sevilirlər. Mən onun 75 yaşını təbrik edirəm. O ki qaldı Vaqif Rüstəmovun "Yurd həsrəti" romanına. Bu barədə xeyli danışmaq olar, - deyən Ziyadxan Budaq əsəri oxuduqca insanı kövrək duyğulara qərq etdiyini bildirdi. Romanda Səsverən qaya, Teştək gölü, Ağgöl və

başqa bu kimi yer-yurd adları adamı o yerlərə canlı səyahətə çəkir. Əsər həm tarixi baxımdan, həm də toponimlərimizi öyrənmək baxımından çox dəyərlidir. Xalq ruhunda, Cəbrayıl camaatının şirin danışığı tərzində yazılıb. Romanın baş qəhrəmanı 95 il ömür sürüb. Əsərdə Səxavət İsmayilovun dünyanın ən rahat, dinc ölkəsi olan İsveçrəyə getdiyi, lakin orada yaşamağa uyğunlaşa bilmədiyi, sonra Türkiyəyə gəldiyi və Türkiyədə yaşadığı çox təsirli boyalarla təsvirini tapıb. Bir sözlə, oxucuda nostalji hisslər oyadan romanı yarıda saxlamaq olmur, mən əsəri birnəfəsə oxudum, - deyən Z.Budaq sonda yubilyara uzun ömür, cansağlığı, uğurlar arzuladı.

Qeyd edim ki, tədbirə əsərdə özünə yer almış Səxavət İsmayilovun oğlu Şamil bəy də, Fuad bəy də təşrif buyurmuşdular. Tədbirdə Şamil bəyin atası ilə bağlı xatirələrini dilə gətirməsi iştirakçıları kövrək, həzin duyğulara qərq etdi.

Tədqiqatçı Nazim Tapdıqoğlu, yazıçı Səməd Sərvə, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Tahir Şirvan, Ramidə xanım, Qarabağ qaziləri, söz-sənət adamları çıxışlar edib, yazıçı Vaqif Rüstəmovu 75 illik yubiley münasibətilə təbrik etdilər, yaradıcılıq uğurları arzuladılar.

Sonda yubilyara söz verildi. O, tədbir iştirakçılarında səmimi təşəkkürlərini çatdırdı.

Şakir Əlif oğlu
Filologiya elmləri doktoru,
dosent

Cəbrayıl RİH, YAP rayon təşkilatı və "Ulu Xudafərin" qəzeti

Əliyeva Safura Abdulla qızı, Abasquliyeva Səkinə Çərkəz qızı və İmanova Raya Fəzli qızının vəfatlarından kədərləndiklərini bildirir və ailə üzvlərinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin!

Təsisçi və baş redaktor:

Şakir Əlif oğlu
ALBALIYEV

Qəzet Azərbaycan Respublikası Medianın İnkişafı Agentliyində qeydə alınıb. Şəhadətnamə №B71A40FEB25945
CİF 1209641
H/h:55233080000
Kod: 200123
VÖEN: 3103823792
SWIFT kod: AIBAZ2X
M/h: AZ37NABZ013501000000001944
Benefitsiarnin hesabı: AZ83AIB410400C9445674829103
Ünvan: AZ 1073, Bakı şəh., Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə "Azərbaycan" nəşriyyatı.
Telefon: (051) 441-15-82; (010) 712-36-97

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Materiallardakı faktların doğruluğuna müəlliflər cavabdehdir.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Qəzet "Ulu Xudafərin" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib.
albaliyevshakir@gmail.com
albaliyevshakir@rambler.ru
Sifariş №: 625
Tiraj: 2000